

ABONAMENTUL:
 Pe un an . . . 28— Cor.
 Pe jumătate an 14— "
 Pe 3 luni . . . 7— "
 Pe o lună . . . 2-40 "

Pentru România și străinătate:
 Pe un an . . . 40— franci

Telefon
 pentru oraș și interurban
 Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACȚIA
 și ADMINISTRATIA:
 Strada Zrinyi Nrul 1 | a.

INSERTIUNILE
 se primesc la adminis-
 trație.

Mulțămite publice și Loc
 deschis costă șirul 20 fl.
 Manuscrisurile nu se în-
 napoiază.

Un oaspe

De câțva timp prin locurile de con-
 venire ale societății aradane se observă un
 chip nou, un om blând, senin, de o sim-
 plitate adorabilă în manierele sale, afabil
 cu toată lumea, care nu se poate așeza la
 o masă fără ca în jurul lui să nu se for-
 meze îndată un cerc setos de a asculta cu
 o pioasă atenție vorba lui scânteietoare de
 spirit, caldă de simțire, veșnic voioasă,
 plină de un optimism înviorător care te
 subjugă și te înseninează.

Acest om e Gheorghe Coșbuc, care de
 câteva zile este oaspe al Aradului.

Aceia cari îl cunosc acum pentru prima
 dată, ca și cei cari îl cunosc de altă dată,
 la prima vedere încearcă o surpriză în fața
 maestrului.

Noi cei tineri, cari nu l-am cunoscut
 ca persoană până acum, dar cari purtăm
 în suflet câte o parte din sufletul său nu
 ne putem împăca cu ideea că și cântărețul
 nemuritor al optimismului neînvinș, al tîne-
 reței setoase de viață, al primăverii stră-
 lucitoare de frumusețe, al vieții voioase
 plină de speranțe și de încredere, începe a
 încărungi și El ca toți muritorii.

Iar cei bătrâni, cari l-au cunoscut în
 floarea vârstei, când creia pe eterna Zam-
 firă, pe Rada sglobie, pe neîmpăcata Duș-
 mancă, sunt, firește surprinși văzând, ceea
 ce nu au putut observa asupra lor înșiși,
 că au mers o bună bucată de drum pe
 cărarea vieții.

Dar de îndată ce te apropii de ma-

iestru, această surpriză dispăre. Din per-
 soana lui se desprinde atâta farmec, atâta
 seninătate, atâta simpatie cuceritoare, o așa
 impresie de pace și de iertătoare privire a
 patimilor vieții, de nobilă blândețe, te simți
 atât de reîmprospătat, reîntinerit sufletește
 în contact cu persoana sa generoasă și
 entuziastă, încât impresia aceasta e spulbe-
 rată îndată. Sufletul aceluia pe care alții l-au
 cunoscut în floarea vârstei și pe care noi cei
 mai tineri l-am cunoscut din opera lui
 care nu va îmbătrâni nici odată, a rămas
 cu toate decepțiile ce a trebuit să încerce
 acolo în acel București al arivismului zorit,
 și al materializmului brutal, a rămas astfel
 cum a trebuit să fie când a plecat
 de aici.

Cel puțin așa-l regăsim noi astăzi.

Dar dacă noi regăsim în „badea
 Gheorghe“ si astăzi tot pe poietul tiner și
 scânteietor de altă dată, de sigur că dânsul
 nu poate spune același lucru despre atmos-
 fera sufletească în care se petrece acum
 viața noastră. Există acum ceva în suflet,
 un element imponderabil de penibilă neîncre-
 dere și de amărăciune — să sperăm —
 trecătoare, care de sigur nu se cunoștea
 acum două trei decenii când s'a dezvoltat
 aici puternicul său geniu creator.

Sufletul nostru este de prezent deviat
 din matca sa tradițională și tocmai din
 cauza acestei devieri nenaturale și penibile
 simțim o plăcere atât de intensă când ui-

tăm pentru moment ce este astăzi spre a
 fi purtați peste ceea ce trebuia să fie,
 dacă am fi rămas în cărarea tradițio-
 nală.

Iar pentru a regăsi această cale tra-
 dițională nimic nu ne poate ajuta mai
 mult decât opera poetului nostru. Precum
 farmecul biruitor ce se desprinde din toată
 făptura maestrului ne răpește pentru mo-
 ment din atmosfera aceasta meschină și
 prea încărcată, tot astfel opera lui ne trans-
 formă sufletește trezind notele cele mai
 generoase, cele mai nobile, ale sufletului
 nostru, renăscând ceea ce nu trebuie să a-
 morțască niciodată.

Tradiția acestui Ardeal al nostru de
 când a început să contribuie în chip con-
 știent la opera de creațiune culturală și
 de cârmuire sufletească a neamului său
 este o notă optimistă uneori aspră ca
 munca grea a milioaneilor din care se înspiră
 alte ori veselă și zglobie ca zilele de săr-
 bătoare și de hodină dar nici odată des-
 perată...

Este datul oricărei lupte de a forma
 inimi tari și este în natura oricărui luptă-
 tor a fi optimist. Luptă înseamnă speranță...
 Astfel pe când frații din România repre-
 zintați sufletește, până nu de mult, numai
 de o clasă socială dezlipită de sufletul na-
 țional care constă mai presus de toate din
 durerile și din bucuriile, din speranțele și
 din desiluziile celor de jos, oscila și în parte
 oscilează și acum între diferite curente de
 influență de afară, de însuflețire sau de
 deprimare internă, Ardealul nostru a trimis
 în totdeauna un cuvânt de încredere.

Astfel când dincolo clasa de sus se

Dostoiewski

Din „Siluetele“ lui Herbert Eulenberg

Trad. de Dr. Horia Petra-Petrescu

Într-o dimineață cețoasă de iarnă din anul
 1849, (anul acesta plin de spaimă, de chinuri și
 de împilări pentru întreaga Europă) l-au trezit jan-
 darmii pe Fedor Dostoiewski, fiul unui medic bo-
 gat, din somnul greu ca plumbul, pe el, care era
 obicinuit să-și schimbe cămașa de șapteori pe săp-
 tămână, și au trezit și pe camarazii săi, cari dor-
 miau și ei pe patul ordinar din celulele umede,
 de temniță, din *Schlüsselburg**) A fost scuturat din

Nota: Din Dostoiewski cunosc traduceri următoare
 în românește:

1. „Amintiri din casa morților“ — în „Biblioteca
 frumoasă“ condusă de T. Arghezi și Buzescu. Traducerea
 de T. A. (T. Arghezi) — București 1912. 150 cor.
2. „Crimă și pedeapsă“ (Rascolnicow). — Trad. de
 Camianu. București, 1899, — 2 vol., editura Socec — cu
 prețul scăzut: à 2 cor.
3. In „Biblioteca pentru toți“:
 Nr. 421 — „Povestiri“.
 Nr. 460 — 61 — „Precocii“, trad. Duscovici.
 Nr. 509 — 510 — „Suflet de copil“.
 Nr. 629 — „Nuvele“ trad. Marian.
4. In „Biblioteca de popularizare“:
 Nr. 22 — „Un roman în nouă scrisori“.

Trad.

*) Temniță vestită în cercul nordic al guvernamen-
 tului *Petersburg*.

somn de jandarmi până ce s'a desmetecit din vi-
 surile sale sălbatice și grozave, cari sbureau peste
 dânsul ca niște nouri întunecați, sdrențuiți. Voia
 tocmai să se curețe de murdăria nopții și de mur-
 dăria temniței, dar omul în uniformă, care avea în
 mână o lumânare de său, îl opri: „Nu mai are nici
 un haz, omule!“

În clipa aceea a știut Dostoiewski că se duce
 la moarte. Simțământului de ușurare, care i-a ridi-
 cat pieptul căzut ca o groapă, pentru o clipită, i-a
 urmat îndată o spaimă groznică, aducându-i cu
 puterea sudoarea pe frunte.

— „Doamne-Dumnezeule!“ zise el. Numai
 atât. Sie însuș un ecou.

Arestații au fost mănăți afară ca vitele la
 junghiere. Erau zece până la cincisprezece oameni,
 cari se împleteceau, mergând, ființe pe jumătate
 moarte. Se priveau la lumina lămpilor oarbe, cari
 luceau în negura dimineții ca niște ochi roșii,
 aprinși, și se clătinau dela temniță spre locul de
 pierzare — o mână de oameni, plină-plinută, pe
 seama Satanei! Au fost cu toții incurcați în așa-
 numita conspirație Petrașewski, una din acele în-
 cercări numeroase de după 1848 de a transplanta
 și în țările ostice libertățile pe seama poporului
 și în țările ostice libertățile pe seama poporului
 câștigate în Franția, experimente, cărora le răs-
 pundeau țarul Nicolae I, cel mai absolutistic mo-
 narh al Rusiei, cu moartea, neputându-le suferi.
 Prisonierii mergeau tăcuți, fără de a suspina mă-
 car, spre plutonul de soldați, cari steteau pregă-
 tiți, într-un colț al curții temniței să-și omoare

frații cu cel mai mare sânge-rece. Se vedeau pu-
 știle lor de departe după ferecăturile lor, se vedeau ba-
 ionetele lor; cum străluceau din când în când. Pe
 lângă toată tăcerea, aveai simțământul, ca și când
 aierul ar glăsu într'un ton sinistru. Prisonierii și
 militarii s'au apropiat unii de alții. Cu toște că
 militarii au stat pe loc, li-s'a părut celor condam-
 nați ca și când s'ar apropia de ei tot atât de în-
 cet cum o făceau dânsii. La o distanță de două-
 zeci de pași din fața celor înarmați, au fost îm-
 plânțați în pământ trei pari, de cari se puteau ră-
 zima osândiții. Astfel li-s'a ușurat și soldații-
 lor țința.

Cei trei dintăi au fost duși lângă pari, au
 fost îmbrăcați cu hainele morții, niște cămeși lungi,
 albe, și li-s'a tras, în semn de milă, peste ochi
 căciulițe albe. Preotul s'a apropiat de fiecare în
 parte, cu crucea în mână. Nu departe de locul
 unde se aflau — abea 60 de ani au trecut de
 când a văzut cel mai mare geniu rus cu ochii săi
 proprii toate lucrurile astea! — nu departe de lo-
 cul acesta săpau câțiva lucrători o groapă co-
 mună pe seama victimelor, sărguincioși ca niște
 „gândaci puturoși.“

Dostoiewski era al optelea la rând, avea deci
 să se apropie de pari cu despărțământul al treilea.
 Știa că n'are să mai trăiască decât cinci minute.
 A povestit-o mai târziu de multeori, că aceste
 cinci minute i-s'au părut un răstimp, care nu se
 mai sfârșește și o bogăție, care nu se poate mă-
 sura.

înstrăina, bătută de toate furtunile Fanarului, iobagii de aici, care nu aveau vreme nici pentru anacreontice nici pentru scene de lărmuire de salon, au venit cu ideea de mândrie și de demnitate națională a *latinității*.

Când mai târziu ideea latinității și-a trăit traiul îndeplinindu-și opera ce se aștepta dela energiile trezite prin ea, nota aceasta a Ardealului s'a manifestat sub alte forme reprezentând în permanență punctul stabil în viața sufletească a neamului nostru.

Iar printre cei chemați de atunci încoace să o reprezinte, nimeni nu a intrupat-o atât de integral, cu atâta putere și cu așa strălucire ca Gh. Coșbuc.

Gheorghe Coșbuc vine în literatura românească într'un moment de dureroasă criză sufletească. Când și-a început activitatea tinerimea întreagă se afla sub influența covârșitoare alui Eminescu. După dispariția marelui martir al vieții, peste generația intelectuală a timpului se instăpânie o imensă neliniște sufletească.

În fața sumbrei dureri a celui dispărut, care biciuise cu atâta înverșunare minciuna poleiei sociale de atunci, și care sfârmase cu atâta putere logică nedreaptă a vieții într'o lume atât de nimicnică, țărănismul superficial, al generației dela 48, cu idealismul ei increzut, cu glorificarea vieții de idilă închipuită a unui popor de salon părea atât de redus, atât de mic pe lângă durerile și desiluziile ei, încât generația de atunci găsea că viața aceasta nu prezintă alt interes decât acela de a suferi sau cel puțin de a-ți închipui că suferi.

Această profundă descurajare care începea să cază în manierism, pustiind sufletele, a fost zguduită de Ardealul nostru. Iar acest Ardeal a vorbit prin Gheorghe Coșbuc.

În fața lui Eminescu care a concretizat în forme neperitoare durerile acestui neam, omul Ardealului a venit cu partea optimistă a sufletului național.

Și la glasul său inspirat vraja visului

penibil al generației de după Eminescu a dispărut. Căci pe cât de reală a fost intruparea durerii eminesciane pe atât de sinceră a fost aceia a optimismului lui Coșbuc. Nu sunt țărani de salon și nici produse ale unei imaginații de om care nu a cunoscut viața dela țară decât în clipe când s'a scoborât de sus spre a petrece, aceia din poema de soare, de primăvară, de risete, de viață puternică și plină de speranțe, a lui Coșbuc...

De aceea curentul reprezentat de el s'a impus. Cine putea să rămâie rece la nunta Zamferei?...

A fost atâta chiu și cânt
Cum nu s'a pomenit cuvânt
Și soarele mirat sta 'n loc
Că l'a ajuns acest noroc
Să vadă el atâta joc
P'acest pământ.

Cui nu i-s'ar fi risipit greutatea de pe suflet în fața iubirii îndărătnice a lui Ion

Așa cum e săracă ea
Aș vrea s'o știu nevasta mea

Imi fac de cap? Dar las' să-mi fac
Cu traiul eu am să mă 'npac
Și eu am să muncesc sărac
Muncind bătut de rele!

Dar cu pământul ce să faci
Și ce folos de boi și vaci
Nevasta dacă nu ți-o placi?

Mie dragă una și-i a mea
Decât să mă dezbră de ea
Mai bine aprind tot satu.

Dar cine dintre noi nu le cunoaște și nu-i cunoaște pe acești îndrăciți adepți ai vieții și ai veseliei. Pe Ion, pe Mitru, pe Lisandru, pe Rada, pe Simina cu tovărășele ei Lina, subțirica din vecini și atâtea altele rele de plată și pline de ispită?

Dar ani au trecut după ani și tinărul plin de speranță s'a dus de aici în acel oraș mare, în spre care se îndreaptă totdeauna cu voie și fără de voie speranțele noastre. Și acolo multe desluzii și suferințe a trebuit să îndure: „când am venit

în România am fost silit să mă ocup cu alte lucruri, nu cu poezia și de multe ori eram nevoit de mizerie să scriu ode în loc de poeme“.

Atunci imaginile de sănătoasă tineretă a început să dispară din ce în ce și tot alte laturi ale sufletului național au început să se impue ochiului său.

Dar chiar în aceste clipe, sufletul său optimist nu se lasă învins. Și dacă după idilă a trebuit să se ocupe și de asprele dureri ale neamului său, durerea sa nu este o cădere de brațe moarte și resemnate, ci e un strigăt de revoltă și de nădejde în biruință.

Să nu dee Dumnezeu cel sfânt
Să vrem noi sânge nu pământ
Când nu vom mai putea răbda,
Când foamea ne va răscula,
Hristoși să fiți nu veți scăpa,
Nici în mormânt.

Aceasta este nota geniului lui Gheorghe Coșbuc, suflet din sufletul neamului său, dar mai ales așa cum acest suflet s'a cristalizat la noi în Ardeal.

Și când dela această operă, product atât de specific al mediului nostru, te întorci în atmosfera morală în care se zbate viața noastră și privești curentele intelectuale care o străbat, nu poți împiedeca o impresie de bruscă intrare într'o altă lume cu totul deosebită. Acolo unde s'a înălțat optimismul și încrederea cea mai îndărătnică, în țara mândrului latinism și a viguroasei poezii de viață sănătoasă a lui Coșbuc, astăzi străbate lipsa de credință, cărteala amarnică și cobitoare care desorganizează voințele și nimicește entuziasmul.

Dar în jurul nostru nimic nu s'a schimbat; rășboiul aprig ce-l ducem aici de atâtea secole dăinuiește și mai furios astăzi.

De unde dar această notă neobicinuită cu situația noastră?

Nu e locul să răspundem aici, în tot cazul, față cu tradiția noastră din trecut și față de starea noastră din prezent, această notă e o rătăcire.

Pentru a isprăvi cât mai curând cu

Si-a împărțit chiar exact timpul acesta și a hotărât ca în două minute să-și ia rămas bun dela camarazi, în alte două minute să se gândească în liniște pentru cea din urmă oră. (Cine, cine are îndrăzneala, când citește rândurile acestea, să o-săndească la moarte pe cineva?) Ceeace-i mai ră-mănea, o singură minută, care ținea o vecinicie, voia să o întrebuițeze uitându-se încă odată în prejurul său, odată pentru totdeauna.

Cele dintâi minute rezervate rămasului bun dela camarazi, i-au trecut repede, celelalte două următoare însă, cari le hotărîse pentru ca să mediteze în liniște, i-s'au părut fără de capăt. I-a părut imposibil să se gândească, că trăiește acum și că peste trei minute are să poată fi ceva *altceva*, undeva *altunde*. În apropiere se afla un turn, a cărui acoperiș aurit lucea în bătaia luminei celei dintâi a soarelui. Lumina aceasta scipicioasă i-s'a părut că face parte din noua natură și credea, că are să se contopească într'un fel oare are cu dânsul, peste trei minute.

În decursul acestor gânduri aproape nebune și fără de nici un substrat real, ale condamnatului, s'a ridicat în sus, deodată, un steguleț alb, pe turnul din apropiere. La o poruncă a ofițerului lăsară jos soldații puștile ridicate deja. Maiorul, care era în fruntea temniței, se apropie și anunță pe prisonerul mort de trei sferturi, că bunătatea țarului a nimicit osânda la moarte și că a preschimbât-o într'o *muncă silnică de zeee ani în temnițele Siberiei*.

Fapta asta, care probează escelent toanele unui țar absolutistic, restimpul acesta fioros din fața morții, această jumătate de oră între viață și moarte — a păstrat-o Dostoiewski pentru *totdeauna* în țesătura nervilor săi. Timpul acela scurt, în care și-a luat rămas bun dela cele pământene și în care s-a scufundat în apa rece ca Styxul a neexistenței, i-s'a întipărit, ca un fier roșu, mai adânc în suflet, decât toată mizeria, care i-a urmat, cei cinci ani de temniță în Siberia și serviciul în armată, care a fost silit să-l facă în armata rusească ca simplu soldat de rând, până ce l-a agrățiat, la suirea sa pe tron Alexandru al II-lea cel mai nobil și mai fericit monarh al Rusiei.

Văpaia de foc și ghiata, pustiul temniței de acolo, a „*casei morților*” dintre palisade și făcătorii de rele, pedeapsa de a nu fi *niciodată* singur — asta era cea mai grozavă pedeapsă pentru omul acesta gingaș dela fire! — brutalitățile la miliție, toate au fost mai ușor de îndurat și de dat uitării decât acele minute spăimântătoare din cimitir, în fața morții, în cari i-s'a săpat de sub picioare speranța, ea, cea mai mare bogăție a nefericitului celui de pe urmă și în care a fluturat în neant, prin aier Dostoiewski ca osândiții lui Dante, din Infern, „*senza ogni speranza*” (fără de nici o speranță).

Ușor îți poți închipui ce și cum va scrie un om, care se întoarce din regiunea aceasta de viață, la viața oamenilor, dacă va vrea să fie scriitor. Un

* întăritură cu pari groși.

suflet astfel sdruncinat va trebui să curgă și să aducă șuvoaie murdare, un clopot, care s'a crepat de atâtea și atâtea ori și care a căzut la pământ, va suna altfel, decât clopotul, care atârna în vâzul tuturor, în clopotniță, și care-și ridică glasul numai în zi de sărbătoare și după ce s'a gătat munea, sările.

Ceeace a adus Dostoiewski în civilizația Rusiei, la Petersburg, când a luat peana în mână, având vârsta de patruzeci de ani, întorcându-se din aerul de temniță, albit și încăruntit de tot felul de dejosiri suferite, când și-a scris primul său roman mare, a fost *adâncă cunoștință a poporului rusesc*, a sufletului rusesc. Căci el s'a amestecat și a fost frământat ca nici un artist altui, ca nici un om cu nervi și cu spirit din întreaga patrie sa, a fost frământat, în urma soartei comune, cu rasa sa, cu poporul său.

Incerările de apropiere de viața țărănească, națională, ale lui *Tolstoi* ne apar în fața celor spuse, ca niște jucării, ca toanele unui om mare, care a rămas și în urma plugului și în haina de mușic — totuși — un conte, iar aventurile din tinerețe ale lui Gorkij ne par niște ani plini de minuni ai unei calfe de meseriaș, ai unui tânăr talentat, care crește cu timpul, încât cerul, în care s'a învărtit i se pare prea strâmt, încât își ajunge repede ținta dorită. Pe Dostoiewski l-a aruncat soarta în *paria* societății, și astfel ajunge confundat drojdiei societății, amestecându-se cu ea. Șeșze ani încheiați ai vieții sale i-a petrecut el în mediul acesta, în afunzimea aceasta a poporului

această rătăcire în grabă spre c și al energiei d

Iar azi căm că petrecerea l pacea, voioșia s mului pe care cântat.

Contra reg lag" primește din mațieni vor prez rii o propunere t

recente din Croa de deputații cel ea situația în C cel mai neînfrâ dispus să mai su

Presa e co rilor a devenit vărsat sânge.

Propunere asupra paragra din 1867 pe b punând capăt ordinea consti

Disolvar se comunică: membrilor din tra bugetului tea bugetului. cel mai scurt

Un glas ziarul „Mittag

E încou ieri contele K este adevărat autoriza min netului, mon punerea lui cu autorizați virea crizei. rei și ordon gere pacinic iar pentru i mijloace și

rusec, ned neseperat d aceeaș mân

Intor rului său, urma influ urma lui

nostime, a parisian, s

Dost cu o sârg plină de r și fără de gent, care vardele P fost suflet inima sa

ființa con de oamer Vistula p până în

Nic tul ruses a unui p nu ne-a popor at de pagin sul (cân lungi și romane ale Rus Karam

armă omorătoare din partea unui sălbatic sas. Dară Vlad fiind tare curajos, a parat bine lovitura săsească, i-a smuls sasului arma din mână și i-a dat apoi el ce era să-i dea lui sasul, mai predându-l pe acesta cu armă cu tot judecătoriei și temniței meritate. Contra celorlalți aranțatori ai petrecerii și anume contra *primului fruntaș din comună*, a neînfricatului Nicolae Florian, *) comerciant și *sufletul românilor din comună*, au pus tot sașii pe popa Braniste, oferindu-li-se ei de martori, să facă terorizări cu însinuări de procese, numai ca să-i descurajeze și amărăscă, dar toate fără succes. *Românii pășesc falnic și sigur înainte, pedepsind cu totală ignoranță și nesalutare pe dușmanul lor preot.*

5. Ca un alt punct foarte grav, pentru nesalutarea fruntașilor pe preotul Braniste să indică și persoane de frunte să obligă în declarație a dovedi el și cu alți martori, că popa Braniste s'a îmbătat până „la picare jos” chiar la masă, în crâșmă cu prietenii lui sași, cari își bat numai joc de el, și nevoind nici un român a ridica de jos pe popa lor, după atâtea fapte urite contra turmei sale, l-au ridicat apoi sașii și l-au dus acasă, spre rușinea neamului întreg și în răsul streinilor.

6. Mai pe toți parohienii săi inclusive neamurile sale, i-a improcesnat, s'a certat cu ei și s'a făcut de ocară și de răs în fața lumii. Fără nici o milă și frică a improcesnat pe oameni și pentru masluri, sălindare, făcând pe un om sărac să-și pună boul din jug (acest om este Iosif Gergel alui Gergel).

7. Declarația mai amintește, că acest preot a mai fost arătat la conzistoriu pentru atâtea fărădelegi, dară el tot nu s'a îndreptat.

Din cauza acestor fapte poporul din comuna Tarcla (comitatul Târnavă-mare) s'au obligat să nu mai sâute pe preotul lor Ioan Braniste pentru uratele sale fapte, atâtea vreme până ce acest preot nu se va îndrepta. Hotărârea aceasta spune declarația — după care ni-s'a trimis un extract la redacție — nu s'a luat din vre-o ură personală ci din interes național și religios creștinesc, ca lumea să vadă că poporul, fruntașii și oamenii inteligenți nu se identifică cu așa fapte urite a le unui preot și român ci din contră le dezaprobă și le înfierăază cu toată asprimea.

Un extract după această declarație precum am spus ni-s'a trimis și nouă împreună cu o copie după o plângere ce s'a înaintat onor. conzistoriu din Sibiu și pe care ne rezervăm a publica în caz de va cere trebuința.

Acest document este foarte instructiv și într'un anumit fel foarte edificat. El ne arată, cum nu se poate mai bine, gravitatea actualei crize în care ne aflăm sufletește. Nici odată existența acestui popor nu a fost mai serios primejduită ca în acest moment.

Toate suferințele câte le-a îndurat acest neam nu l'au putut clinti pentru că au fost brutalități de ordin material care mai mult l'au întărit în ura și separatismul său național față de dușman. Astăzi însă prin noua tactică dușmanul atacă însuși sufletul nostru demoralizând cei mai activi factori de rezistență pe preoți și învățători. Astfel aceste elemente tradiționale de coeziune și de acțiune națională sunt, în parte, nu numai paralizate dar încep să uneltească de-a dreptul împotriva intereselor noastre naționale fiind elemente active de desorganizare.

Față cu aceasta acțiune de dezagregare a sufletului național însă noi nu suntem lipsiți de mijloacele unei reacțiuni eficiente.

Această reacțiune o putem face.

Dovadă pentru aceasta este însuși documentul parohienilor din comuna Tarcla. Acest document ne spune în chip lămurit că, dacă interesele materiale pot face pe un preot care și-a uitat misiunea să se facă coadă de topor, poporul, acest imens rezervor

*) Abonat și al „Românului”.

de forțe materială și morală rămâne neclintit căraera bătută de 18 secole.

Și când un păstor sufietesc nu înțelege să rămâie pe aceasta cărare, când încearcă să se puie în drumul ei, sunt mijloace de represiune. Preotul este făcut pentru a conduce poporul pe calea mântuirii sufletești iar nu pe calea perzării.

Preotul este făcut pentru popor, nu poporul pentru preot. Cât timp preotul se ține și se conformeze cu acest adevăr el reprezintă o putere de neînving, pe care o trage din comunitatea sa cu trunchiul neamului, din care emană toate forțele morale și materiale.

Odată ce acest adevăr e nesocotit, el rămâne o creangă ruptă bătută de toate vânturile.

Acest lucru să nu-l uite preoții noștri. Ei sunt crengi care vor înflori și vor da rod atâtea cât stau în comunitatea sufletească cu poporul lor.

Altfel pot fi bătuti de toate vânturile.

Revoluțiunea din Mexico. Președintele Taft în urma consfățuirii ce a avut cu cabinetul a dat o proclamație în care provoacă pe americani ca în toate chestiunile cari privesc Mexicul să se țină strict de cele ce prevede neutralitatea. Proclamația aceasta a președintelui se motivează prin faptul că acum decurând cetățenii americani locuitori în Mexico au fost amenințați că vor fi uciși în cazul când ar cere intervenția statelor-unițe.

Consiliul de miniștri turci. Se zice, că consiliul de miniștri ținut ieri și cel ținut astăzi s'au ocupat de svonorile de mediațiune ce s'ar încerca de către Puteri.

Din ultimele informațiuni ale Porței rezultă că un demers va fi făcut în curând la Roma de către ambasadorul Rusiei spre a sonda intențiunile Italiei.

Consiliul de miniștri a discutat informațiunile ambasadorilor Turciei cu privire la chestiunea Cretei care preocupă Poarta.

Eri s'a ocupat de măsurile pregătitoare pentru expulsare a italienilor din insulele Arhipelagului și din vilaetul Smirnei.

Ciocnire între trupe turcești și o bandă greacă. Un post de frontieră turc a întâlnit în localitatea Veleliche o bandă grecească de 12 oameni, din cari a omorât trei, ceilalți fugind spre graniță.

Soldatii turci au urmărit banda până la graniță și 4 soldați greci, cari păzeau granița au luat-o la fugă întorcându-se numai după ce incidentul a fost explicat.

Intrevederea dela Veneția. Regele Victor Emanoil pleacă în ziua de 21 a. e. la Veneția, unde va avea loc întâlnirea sa cu împăratul Wilhelm. Suveranul va fi însoțit de primul-ministru Giolitti și ministrul de externe marchizul San Giuliano.

Se atribuie întrevederii celor doi monarhi o însemnătate cu atât mai mare cu cât imediat înainte de această întrevedere va avea loc o întâlnire între M. Sa împăratul Franz Iosef și împăratul Wilhelm.

Din republica chineză. Sun-Jat-Sen conducătorul spiritual al revoluției chineze în timpul cel mai apropiat va călători în Europa, ca să obțină dela puteri recunoașterea republicei.

Va trece prin Londra, Paris, Berlin și cu ocazia aceasta va pregăti terenul împrumutului ce voiește să contracteze China. Dr. Sun-Jat-Sen răspunzând comunicatului delegaților din Nanking aflător acum în Peking, a declarat, că va renunța la pretensiunea ca Juansikai să meargă în Nanking. Sun-Jat-Sen a aprobat hotărârea delegaților de a se întoarce în Nanking ca să facă cunoscută acolo atitudinea puterilor și să convingă pe revoluționarii de sud cât ar fi de necesar, ca Juansikai să fie sprijinit și cât e de dorit ca guvernul din Nanking să vină în Peking ca să fuzioneze cu acel

din Nanking și astfel să formeze o coaliție puternică, care să poată face față împrejurărilor critice în care se află republica.

In Peking s'a restabilit complet liniștea. În provincii însă soldații continuă cu devastările. Se crede, că acum se va restabili ordinea dacă trupele din sud nu se vor alia cu răsculații. La cerea adunării naționale s'a trimis din Cifu în Tiencin o trupă republicană de 3000 oameni. În Peking Juansikai e stăpân pe situație, în interiorul țării însă înaintează anarhia. Gărzile tuturor consulatelor au primit nouă întăriri.

„Tisturile Satului”

„Pe aici îi mare colbotă în sat, cu d. părinte Birlea. El vrea să-i deștepte pe oameni, să-i mai sfătuiască câte ceva. Dar tisturile satului s'au mânia foarte rău pe el; stau să-l scoată din sat... I-au spart febreștrile într'o noapte...”

Acestea mi-le scrie fratele meu țărăn din fruntașă comună *Ieud* din Maramurăș. Și fierbe sângele în mine. Și nu-mi pot da seamă bine, oare de bucurie ori de indignare? Poate de amândouă.

Sunt vesel, că necăjitul meu Maramurăș începe să aibă *martiri* ai idealismului național. Și furia clocotește în mine, când mă gândesc, că în satul meu frumos și scump se pot găsi nemernici cari *sparg* febreștrile *preotului* lor, pentru-că acela își dă străduința *să-i lumineze*.

Și... *tocmai în Ieud* să se întâmple o o astfel de infamie. Într-o comună, care a dat neamului românesc pe ilustrul mitropolit dela Blaj, dr. Victor Mihályi, din care s'au ridicat patru advocați și alți vre-o câțiva funcționari înalți, toți copii de țărani...

Dar... trecem și peste acest botez de sânge al muncii de redeșteptare națională în Maramurăș, glorioasa provincie românească de odinioară...

Părintele Ioan Birlea să nu despereze. Urmeze calea apucată. Imbecilii, cari prin mijloace de adevărat barbarism demn de Ungaria încearcă să-l terorizeze, vor dispărea în întunericul rușinei, iar figura lui blândă de apostol va rămânea pildă vrednică pentru următorii luptători ai culturii și sentimentului românesc.

Odată pornit curentul redeșteptării naționale nu-l va putea împiedeca nici faimosul *Eördogh* Virgil, care telegrafice a poruncit cinstiului jude dr. Iuliu Pop să nu țină o conferență populară ca membru al „Astrei” —, nici bolovanii „tisturilor satului”. Va curge înainte acest cuvânt, aruncând gunoii din calea lui măreață. Scurt timp mai trebuie numai.

În Maramurăș a ajuns cuțitul la os. Lifițele galițiene, ajutate de o administrație păcătoasă și îmbătată de șovinism, și — au făcut deja ravagiile până la extrem. E timpul suprem să vină odată lumina culturii naționale românești, să risipească negura infectată de jidovism și la nouă muncă să însuflețească pe urmași lui Dragoș și Bogdan. Cultura ungurească și oportunistul scârbos din Maramurăș n'au fost în stare să scoată poporul român din iobăgia jidovească. La o astfel de emancipare numai cultura națională se potrivește.

De mult tot fierbe sentimentul național în Maramurăș. Astăzi avem o generație nouă, pătrunsă de însemnătatea culturii naționale, care tot mai mult se așterne la munca izbăvitoare de neam.

De vre-o câțiva ani încoace se văd rezultate pozitive. Avem bancă românească în Maramureș și un despărțământ al „Astrei”. Vor urma și altele.

Și până când în trecut abia răsuna pe alocurea prin Maramureș „Doina lui Lucaciu” și „Deșteaptă-te române” — astăzi sentimentul național îmbracă forme tot mai deslușite.

Poporul se va convinge în scurtă vreme, cine sunt binevoitorii lui. Va afla poporul, că „tisturile satului” și acel soi de dascăli păcătoși, cari închid ușa școlilor zidite de popor dinaintea conferențelor aranjate de Asociațiunea noastră culturală, — sunt niște *slugi urgisite* ale *intinerercului*, atât de prielnic sărăcirii și robirii românilor în favorul perciuanaților galițieni.

Va veni timpul, când românii din Maramureș nu vor fi siliți să amenința cu *spargerea ușei* închise dinaintea culturii naționale, pentru că nu vor mai putea exista figuri nenorocite cari să-și permită o astfel de infamie contra neamului lor propriu, din a cărui sudoare trăiesc.

Nu, nu, iubite părinte Bârlea, nu desperă, nu fi năcăjit de bolovanii cari ți-au spăriat copilașii și ți-au făcut țandări febreștrile. Ingratitudinea *obscurilor* să nu te indisponă. E fatalitate la noi la români să fim împrorocați cu bolovani tocmai de ai noștri...

Iubirea de neam și idealul de care ești însuflețit să-ți dea tărie în lupta, pe care însoțit de câțiva bărbați asemenea ție, ai început-o.

Bolovanii „tisturilor satului” din Iend *prevestesc renașterea românismului din Maramureș.*

Dr. Vasile Meșter.

Cea mai năsemnată schimbare în credințele unui popor schimbă întregul său destin.

Descoperirea celei mai modeste cunoștințe științifice cere o muncă enormă; câștigarea unei credințe nu cere nici una!

Gustave Le Bon.

Războiul italo-turc

Violenta luptă dela Mergheb.

Constantinopol. — Lupta dela Mergheb e confirmată în mod oficial. Cu toată superioritatea zdrobitoare a italienilor, trupele turco-arabe siliră pe italieni, printr'un violent atac cu baioneta, să se retragă și ocupară colina Mergheb. Mai târziu italienii primind întăriri de 10.000 de oameni cari erau secundati de artileria flotei, turcii socotiră că e prudent să părăsească colina. Italienii au avut fără exagerare o mie de uciși.

Constantinopol. — Ministrul de războiu publică următoarea depeșă cu privire la lupta din Mergheb: Dușmanul primind din Benghazi un ajutor de 10.000 oameni, sosiți pe cinci vase, a început în dimineața zilei de 27 febr. st. n. ofensiva atacând în trei coloane. Dușmanul a ocupat trei înălțimi situate în trei km. depărtare de orașul Mergheb.

Trupele noastre au operat contra arripelor dușmane un asalt violent care, pe aripa stângă, s'a transformat în luptă cu baioneta. Dușmanul a trebuit să părăsească înălțimile ocupate și s'a retras în oraș.

Deoarece ar fi trebuit să se cheltuiască multe muniții spre a urmări pe dușman care a primit trupe proaspete și care era sprijinit de focul vaselor de războiu, a trebuit să părăsim înălțimile cari au fost din nou ocupate de inamic. Dușmanul a avut fără exagerare peste 1000 uciși. Pierderile

noastre au fost de 30 morți, 90 răniți printre cari un locotenent.

Consiliul de miniștri extraordinar de ieri, ținut la marele vizir, a discutat zice-se, și asupra situației externe.

Roma. — Agenția Stefani zice: Știrea unui ziar vienez primită din Constantinopol zicând că trupele noastre debarcate la Sliten ar fi fost respinse și silit să se imbarce din nou cu periferice, este absolut falsă. Imbarcarea simulară ce am făcut-o la Sliten a fost numai o stratagemă care ne-a permis să ocupăm apoi învingători Mergheb decimând pe apărătorii localității. Imbarcarea falsă din Sliten nu ne-a pricinuit nici o pierdere pe când ziarul vienez vorbește de răniți și prizonieri și publică nume ce n'au existat niciodată în armata italiană.

Italia și intervențiunea pentru pace.

Roma. — Ziarul „Tribuna” scrie:

„In presă, și în special în cea străină circula știri contrazicătoare asupra condițiilor de pace pe cari Italia ar fi dispusă să le pună Turciei, în cazul când ar fi înțrebată de celelalte mari puteri.

Avem motive foarte întemeiate să credem, că Italia e dispusă, să ofere Turciei condițiuni onorabile, în cari însă rămâne, firește, neatinsă deplina suveranitate a Italiei asupra Tripolitaniei și Cyrenaiceii.

Față de arabi, de-asemenea, intențiunile guvernului italian sunt foarte binevoitoare și Turcia și-ar asuma față de aceste populațiuni o grea răspundere dacă ar face imposibilă sau ar întârzia realizarea intențiilor ei.”

Situația la Tripolis și Homs

Roma. — Agenția Stefani află din Tripolis cu data de 2 Martie, că nimic nou nu s'a petrecut la Tripolis sau Homs.

Noaptea trecută câțiva bandiți au cercat să pătrundă în oaza Tadjura în scop de a fura. Bandiții urmăriti au avut 2 morți și mai mulți răniți, noi am avut 3 răniți.

Agenția Stefani află din Cairo cu data de 2 martie, că misiunea trimisă șeicului Idris de Iman Jahia, în urma cererii turcilor, spre a-l hotărî să înceteze ostilitățile și să accepte condițiunile favorabile ce i-s'au oferit, n'a isbutit. Idris a răspuns că nu poate renunța la misiunea sa de a da arabilor independența de sub dominațiunea, care a condus țara în cea mai mare sărăcie, a schimonosii religia profetului, a corupt moravurile și puterile țării.

Idris coborind apoi spre coastă cu trupele sale a atacat Midi, luând fortul și silind pe turci să capituleze.

Intreaga garazoană din Midi s'a predat fără condițiuni și a fost declarată prizoniera șeicului.

Evenimentele dela Beirut.

Constantinopol. — Gazeta marinei publică o scrisoare a marelui vizir către ministrul marinei, zicând: Toți konzulii din Beirut au recunoscut că oficerii și echipajul vaselor din port s'au apărat cu eroism. Ministrul marinei a dat un ordin de zi exprimând recunoștință ofițerilor și echipajului.

Constantinopol. — Valiul din Beirut a dat o nouă listă cuprinzând 11 uciși și răniți în cursul bombardării orașului la 24 Februarie. Valiul din Beirut a vizitat cu konzulii străini punctele unde au căzut obuzele italiene. Toată lumea a constatat din locul unde au căzut proiectilele și din distanța la care au căzut, că o greșală de tir trebuie exclusă și că bombardarea orașului era intenționată.

Desmintire.

Roma. — Agenția Stefani publică următoarele:

Știrea ziarelor vieneze cumcă Enver-bey ar fi svârțit în aer la 13 februarie cu dinamită fortul Gelbanoh omorînd 200 de italieni, este o farsă. E tot atât de falsă afirmarea, că turco-arabii ar fi atacat pe la spate pe italieni lângă Mergheb răzind și făcând mulți prizonieri.

Este iarăș falsă știrea, că patru vase italiene au trecut prin fața portului Cassandra mergând spre Salonic.

In sine e falsă știrea din „Frankfurter Zeitung” reproducă de un ziar vienez, cumcă ministrul de războiu otoman ar fi arătat la recepția diplomatică din Constantinopol gloanțe italiene dumdam. Trupele italiene nu s'au folosit niciodată de asemenea proiectile.

Interpelări în ședința parlamentului austriac.

Marti la ora 11 s'a început prima ședință în anul acesta în parlamentul austriac.

Deputații au apărut în număr foarte mare. Pe culoare se discuta cu mare interes situația politică din Ungaria.

In numele partidului creștin-social deputatul Schraffl și soții lui au înaintat președintelui următoarea interpelare:

„Cu o neliniște mare și cu o indignare auzim că în partea maghiară a monarhiei se încearcă, pe calea unei rezoluțiuni, la aparență fără cursă, a se submina independența necesară și libertatea coroanei de a dispune asupra rezerviștilor armatei comune și anume cu scopul vădit, că mai cu seamă în timpuri de criză în locul voinței monarhiei comune să se valideze voința unei partide maghiare oligarhice.

Partidul creștin-social privește unitatea armatei ca cel mai mare sprijin al statului și ca cea mai viguroasă garanție pentru binele acestuia. De aceea partidul a pășit în tot deauna cu energia cea mai mare contra oricui, care a făcut și numai încercarea cea mai mică, ca să rupă unitatea și puterea de a sta gata ori și când. De acest motiv conduși subscrișii pun următoarele întrebări prim-ministrului:

1. Este Excelența Sa înclinată, ca să intervină cu toată energia pentru menținerea nelimitată a drepturilor coroanei asigurate prin constituție, și pentru integritatea și puterea armatei de a sta gata orișicând?

2. Ce s'a făcut în privința aceasta contra noului atac ungar?

3. Este Excelența Sa înclinată de a face înaintea parlamentului în timpul cel mai scurt comunicările de lipsă în privința aceasta?

In numele deputaților slavi de sud dr. Sustersic a înaintat o asemenea interpelație, care a subscris-o și mulți deputați de ai celorlalți slavi. In interpelația aceasta este întrebat guvernul, că ce e cu pactul guvernului ungar cu kossuthiștii și care este senzul pactului, ce măsuri are de gând guvernul austriac să ia pentru apărarea intereselor armatei comune și ale Austriei?

— Ziarul „Românul” și foaia populară „Poporul Român” se află de vânzare în București la librăria „Neamul Românesc” și la Mihail Vlad proprietarul chioșcului de cărți și ziare, Calea Grivița.

— „Românul” se găsește de vânzare la chioșcul de ziare dela gara căilor ferate a statului (Staatsbahnhof) din Viena.

O rugare modestă, care nu vă costă nici o oboseală dar Administrației noastre îi poate fi de mare folos. Administrația noastră roagă pe toți ceice târguiesc și comandă din articolele anunțate în foaia noastră, — să amintească că firma a cetit-o în ziarul „Românul”.

Litere - Arte - Științe

VENIȚI...

Veniți, veniți — ca să vă strâng în brațe
Voi dragi eroi și cei mai buni ai firii —
Voi, ce-ați simțit în suflet puterea de viață —
Și v-ați luptat energic cu o 'nfricoșată ceață
De suflete 'negrite, perverse și haine...
Cari au voit în taină să ne omoare „mama”
Cu drag ce ne 'nvățase cuvintele sublime:
„Odorul meu, copile” — fă cruce și te roagă:
Să te păzească cerul, să calci pe sfânta lege
Ori să-ți tradezi tu neamul și limba și credința,
Că acela 'ncari lo vinde... cu iadul, să 'ntelegel...

Veniți, veniți... ca să vă strâng de mână
Voi dragi eroi, cari front ați stat în luptă...
Voi ce ați ridicat fruntea, cu gesturi erezite
Dela stăbunii din veacuri cu mult mai ferice
Cari vă binecuvântă acum din mormânt:
„Să fiți ferice 'n lume, să duceți la isbândă
Să 'nigeți dragi stindarde cu treicoloru, sfânt...
Pe rotogolul lumii, pe 'ntregul univers!...
„Vom mulțumi atuncea la a cerului stăpân.
Că ne-a 'nvățat nepoții: să apere comoara...
De ura ne'npăcată a erudului păgân...”

Veniți, veniți, cu toți să punem jurământ
Atâtea milioane să fim un singur „unu”
Să nu ne lășăm pradă și capul să ni-l taie!
Numai pe lași, nemernici rușinea îi 'ndoiaie
Ca să cerșească mila, aceluia ca și el...
Să-și țărăie ghenunchii și numele prin tină:
„Ertare rog ertare, că sunt cel mai mișel!”...
Să ne jurăm cu toți pe lemnul sfânt al crucii
Să vie moartea 'ndată cu chipul ei temut
Să ne orbească ochii, decât să fim călăii
Și trădătorii țării, în care ne-am născut!...

Veniți, veniți! în urmă să blăstăm strigând:
„Să se destrame cerul, infernul să-i 'nghiță
Pe acei care își uită, că s'au născut români
Ce-și vinde limba dulce — o vinde la streini —
Pentru'n pâhar de apă... că așa le este firea
La acei infami mișelnici, de jude hipocriți,
Ce-și dă și D-zeul, își dă și nemurirea...
Ca 'n urmă să-i lovească păgânul cu copita!...
Blăstămul să-i ajungă, pe capu lor ocară
Să se țărăie în țărână, și vermi de vie îi mănânce
Pe acei care își vinde: „credința, limba, țara”!

Cornelia Langa.

Altă ortografie

de dr. Al. Bogdan

X.

— Urmare —

12. ș—și.

Insfârșit iată un punct, în care Academia Română a făcut într'adevăr „un pas mare în dezvoltarea scrierii și a primit scrierea întemeiată pe principiul fonetic”. Găsim adică în glosarul „Regulelor” scris astfel:

acelaș, aceeaș, aș (avea), duș, însuș, plăieș, răbuș, răzeș.

Lumea scrie însă cu toate acestea: același jidan, dar cu patru rânduri mai jos: același jidan, totuși, însuși sistemul etc. etc. Prin urmare lumca aceea, care scrie cu — și, nu știe sigur, ce fel de sunet se aude la sfârșitul cuvintelor.

De data aceasta ne vom putea clarifica și fără explicări fonetice. Întreb: I-a trecut cuiva prin gând să scrie vreodată următoarele nume așa: Dragoși, Rareși, Iliși, Murăși, Mogoși, Pitiși, Bratești, Platoși, Criși. Abia se poate reținea omul să nu rădă când vede mutilate în chipul acesta numele: Dragoș, Rareș, Iliș, Murăș, Mogoș, Pitiș, Brateș, Platoș, Criș. Nici cuvintele caș, cocoș, nu le-am văzut încă scrise cu — și.

Dar între ș din Rareș, Iliș, caș etc și ș din: însuș, totuș, acelaș nu este nici-o deosebire. Vom scrie prin urmare tot numai cu ș:

a) curmeziș, pitiș (pitiș, tiptil?) totuș, iarăș, pleptiș, furiș, pleziș, orbiș, cruciș,
b) singularul cu ș, pluralul cu și: (unde i este terminațiunea pluralului, care în limba literară românească se aude, cum se aude și după ț în cuvinte ca: mulți, hoți):

acelaș — același; acelaș, același — acelaș, aceluiaș (terminațiunea genitivului este în — lui —) — acelaș, aceeaș, acestorași, ea însăș*, întâiaș dată, el însuș, înșiș, sieș (nu sie-și), iș ș-a (dacă se aude

* unii scriu așa: însa-și, însu-și, întocmai ca băieții de clasa I-a gimnazială.

însă I, voi scrie iși, și-a dat; iarăș am deschide dictionarul ortoepic).

căuș, albuș, bariș, bătaș, cetaș, sutaș, cîuș, cosaș — cosași — cosași, leș — leși — Leși, ostaș, tovarăș,

c) aș uita, aș greși, aș trece.

13. ay—ei.

Cuvintele străine românzate le vom scrie după ortografia românească, deci:

crelon, și nu crayon.

14. m.

Decăteori — în deosebi în versuri — vom rosti câte-o consonantă lung de tot, încât ni se va părea, că rostim aceeaș consonantă de două ori, o și scriem de două ori. Vom scrie deci:

mulțumile—nnarmate, înnumără, innemerla, fūrarte—nnalte, inegrlască, innecă, innămoli, inno-roi, innăbuși, dinnăuntru, ințuarce-te-nnapol, și fiece-nnăltare ne face mai străini, innălbii, immulțindu-le.

Multe din aceste cuvinte se pot rosti cu un singur n sau m.

Dar se va scrie fonetic corect: succes.

Chestiunea literei k nu o vom atinge, fiindcă ea este rezolvată.

Rezultatul întregii expunerii de până acum este acesta:

In scrierea limbii românești se întrebuințează 27 de litere: a, e, i, o, u, ă, î, î, ũ; b, c, d, f, g, h, j, l, m, n, p, r, s, ș, ț, ț, v, z. După „Regulele” fixate de Academia Română la 1904 între cele 27 de litere găsim și aceste două: â și x se

După sistemul nostru fonetic: â și x se eliminază din alfabet și se introduc în el aceste două: î și ũ.

Nu mai aceasta este deosebirea între alfabetul stabilit de Academie la 1904 și alfabetul stabilit de noi. Și cu toate acestea credem, că ortografia, pe care o propunem noi este cu mult mai simplă, mai rațională, mai adevărată decât a Academiei.

Cu sistemul nostru ortografic oricare român, care a făcut patru clase primare, va putea scrie corect; cu sistemul Academiei vedem că și cele mai bine redactate reviste, chiar dacă sunt redactate de academicieni, sunt pline de greșeli și inconsecvențe ortografice.

Aceasta dovedește, că sistemul este rău, și că e timpul să-l schimbăm cu altă ortografie.

Prin străini

Era o noapte albă și parfumată. Eu stam pe țărni și ascultam cântecul valurilor ce umpleau de melancolie Bosforul, pe care l-am visat deatâteaori în serile albastre, când plietisit de monotonia școalei, căutam mângâiere în reverii.

Stăteam aiurit și în minte mi se împleteau istorii bizare cetite poate cândva prin cărți miraculoase. Imi reveneau în minte chipuri pline de molicione, chipuri blonde de cadăne tinere și sufletului nu-i rămase par'că decât tihna de a visa.

Luna se ridica tremurătoare din ape la marginea orizontului și valurile veniau să se lovească de țărni p'cătoși și iar porneau apoi în larguri cântând acelaș cântec al nestatorniciei, ce seamănă așa de bine cu viața noastră.

Și mi se întorcea copilăria, se întorceau anii apuși și își începeau basmul și imi erau par'că aproape plaurile dragi, pădurile sălbatice pe unde am copilărit eu. Mă vedeam într-o grădină cu pruni înfloriți, cu merii cu florile de argint, în boschetele cu trandafiri ca para. Te vedeam pe tine copil răsfațat, imi aduceam aminte de zimbetele tale, de ochii tăi frumoși. Semnul ce mi l-ai făcut din mână la despărțire mi-a rămas săpat în inimă ca un arc de foc, cu flacări ascunse, dar lacome.

Stăteam privind necuprinsul zărilor și mă gândeam la tine. La ochii tăi plini de melancolie, la părul tău rețezat pe frunte. Tu în vremea ceea dormeași poate, ori citeai din cartea de rugăciuni cu glas blând ca de vestală și pletele tale, mai strălucitoare decât cătărămile de aur ale cărții îți curgeau poate în disordine pe sinii abia îmbocțiți, pe umerii de marmură.

Din când în când câteun vapor întârziat trecea prin dreptul meu și nu știu cum, ochii mei te

căutau pe bordurile pline de lume. Mi se părea că te văd făcându-mi semn din mână. Și tu erai departe... departe. Tu erai departe și un visător veghia pe țărniul mării și sta de vorbă cu tine, sta de vorbă cu tineretea lui și cu deșertăciunea...

A. Cotruș.

Dela „Banca generală de asigurare”

După cum aflăm în 2 l. crt., comitetul dirigent al Băcii generale de asigurare a ținut ședința lunară în care s'a raportat asupra afacerilor curente și s'au adus mai multe hotărâri însemnate. Cunoșcând interesul publicului nostru față de această nouă instituțiune financiară, credem că ne îndeplinim numai o datorință când venim să comunicăm rapoartele și hotărârile ședinței, de care vorbim.

I. Cu privire la afacerile din luna trecută s'a raportat că în ramura asigurărilor contra focului în decursul lunii februarie s'au emis 378 polițe, prin cari s'au asigurat obiecte în valoare de K 1.341.000 cu un incasso de K 3.903.37. Față de luna precedentă deci, în care s'au emis 189 polițe în valori de K 1.007.900 cu un incasso de K 2.180.30 rezultă un plus în polițe de 189 în valori de K 333.100 și în incasso de cor. 1.723.07. În total în decursul celor două luni trecute ale anului curent s'au emis 567 polițe, pentru valori de cor. 2.348.900 cu un incasso de cor. 6.083.67. În ramura asigurărilor aspra vieții, au intrat în luna trecută oferte de cor. 184.000 — față de cor. 132.000 din ianuarie, deci un plus de cor. 52.000. — În total în decursul lunilor ianuarie și februarie au intrat oferte în valoare de 316.000 cor., dintre cari s'au rezolvit definitiv 163.500 cor. și au rămas în stadiu de rezolvire 152.500. Incasso anual al afacerilor rezolvite face 7.853.40 coroane. Incasso total la asigurările de foc și viețată face deci 13.937.07 cor.

Din acest raport rezultă deci că afacerile băncii de asigurare au crescut în măsură suficientă și mulțumitoare, mai cu seamă dacă considerăm, că banca noastră de asigurare abia de aci înainte va putea lucra cu un început de organizare corespunzătoare.

II. Cu privire la lucrările de organizare s'a raportat:

a) în Brașov — mulțumită sprijinului larg și generos al „Albinei” — s'a instituit o agen-tură principală în legătură cu filiala „Albina”, agentură cu a cărei conducere a fost încredințat d. Valer Uveges. Această agen-tură lucrează pe întreg terenu de acțiune al filialei „Albina” din numitul oraș. Ca delegat direcțional funcționează d. adv. Nicolae Garoiu, membru în direcțiunea băncii de asigurare;

b) în Făgăraș deasemenea s'a instituit o agen-tură principală în legătură cu banca „Furnica”. Conducerea acestei agen-turi a fost luată de d. Mateiu C. Jiga, directorul „Furniceii”, iar ca delegat direcțional funcționează d. avocat Nicolae Șerban, membru în direcțiunea băncii de asigurare;

c) la Mediaș și Ibașfalău s'au organizat agen-turi în legătură cu cele două filiale ale „Albinei” din aceste orașe; tot asemenea s'a organizat la Mercuria în legătură cu „Casa de păstrare” și la Poiana cu cele două bănci de acolo: „Mielul” și „Mărgineana”.

S'a raportat în fine, că în alte centre s'au inițiat pertractări pentru organizarea de agen-turi, dar că acestea numai mai târziu vor putea fi inactivate.

III. În legătură cu lucrările de organizare s'a decis ca părțile bănățene și ungurene să fie detașate de teritorul de acțiune al centralei băncii de asigurare și că pentru aceste ținuturi să fie organizate două reprezentanțe principale, după putință în Arad și Timișoara. Pentru organizarea și conducerea lucrărilor din aceste ținuturi a fost angajat d. Atanasie Demian, secretar la „Standard”, un bărbat cu praxă frumoasă pe terenu afacerilor de asigurare. Cu începutul lunii viitoare, se crede, că reprezentanțele principale, amintite mai sus, să-și poată începe activitatea.

IV. Tot în ședința de care vorbim, comitetul a luat act că s'a pus bază unui fond special pentru garanția asigurărilor asupra vieții, fond care se alimentează în prima linie din acele prozării de afaceri, cari se cedează societății. S'a constatat că din afacerile până azi rezolvite fondul acesta

foșt dotat cu s
sigur va spor
Ședința s
și alte afaceri
portanță.

INFC

„Perle

„Plaurile
literatura amoris
Noi am z
tregre și maștere
ne îndeamnă.

Dar ascult
care are curajul
„O pricină
multe altele, par
proștia umbli a
Autorul fi
sa persoană.
Ghiciți ur
gândul la autor.

„Păcate

noscuta reviste
au avut daru
torilor săi pe
ciației și mem
Dsa a cerut
gereca nmelu

Návay

Aladár Zich
ral, face în
rațiuni des
camera ung
— Din

avut loc sâmb
Mici apucătu
nici pentru
toritatea preș
din contră a
vernului, că
zolvirea refor

Partidu
tru restabilir
dițiune, că g
condiționat s
ședințele a c
acesta soarte
problematică
teroare nizu
pina cea ma
lui poporal.
partidul kos
vor opne u

Zile

gubernului
ministru co
la Viena...

nistru ung
după amia
lătorie con
ministrul I
cească o în
cu ministr
fîndcă în
și între ca
de raport
voiește să
ungar. Sen
Khuen la
pur inform
primească

No

prăv

fost dotat cu suma de cor. 1.002.38, o sumă care sigur va spori din lună în lună.

Sedința s'a sfârșit după ce s'au mai rezolvit și alte afaceri administrative de mai puțină importanță.

INFORMAȚIUNI

Arad, 6 Martie n. 1912

„Perle de gândire“ și critică.

Plaiurile ardelenesti nu prea sunt prielnice pentru literatura umoristică. Pricina e greu de stabilit.

Noi am zice că pricina e a se căuta în stările vi-trege și maștere în cari trăim și cari numai la umor nu ne îndeamnă.

Dar ascultați unde a găsit pricina un critic infalibil, care are curajul opiniei:

„O pricină verosimilă a seriozității noastre pe lângă multe altele, pare a fi prostia. Se știe, că seriozitatea și prostia umblă adeseori de mână, ca două surori gemene“.

Autorul firește a generalizat purcedând dela propria sa persoană.

Ghiciti unde apar asemenea perle? Nu vă alunece gândul la autoritatea critică dela Sibiu?

„Păcatele naționale“ ale „Luceafărului“, cunoscuta revistă „pentru literatură, artă și politică“, au avut darul să îndepărteze din rândul colaboratorilor săi pe d. Andrei Bârsean, președintele Asociației și membru ordinar al Academiei Române. Dsa a cerut în scris redacției numitei reviste ștergerea numelui său din lista colaboratorilor.

Návay și partidul poporal. Contele Aladár Zichy, președintele partidului poporal, face în „Reichspost“ interesante declarațiuni despre întâmplările de sâmbătă din camera ungară.

În tre altele el spune următoarele:

— Din cauza scenelor scandaloase cari au avut loc sâmbătă situația s'a agravat foarte mult. Mici apucături și schimonosiri nu sunt vrednice nici pentru proiectele militare și nici pentru autoritatea președintelui. Acestea nu duc la scop, ci din contră agravează foarte mult atât situația guvernului, cât și cea a politicienilor cari doresc rezolvirea reformei militare.

Partidul poporal s'a alăturat năzuințelor pentru restabilirea ordinii parlamentului sub acea condiție, că guvernul, majoritatea și prezidiul necondiționat să respecte regulamentul camerei. Președintele a căleat condiținea aceasta. Prin faptul acesta soartea proiectelor militare a devenit foarte problematică. Orice năzuință, care prin trucuri și teroare nizuște înfrângerea obstrucției, va întim-pina cea mai mare rezistență din partea prezidiului poporal. Ba, mă, mult, sunt convins, că atât partidul kossuthist cât și grupul lui Andrássy se vor opune unui astfel de despotism.

Zile critice. Sâmbătă semioficioasele guvernului vestiau cu mult alai, că primul ministru contele Khuen-Héderváry nu va merge la Viena... și cu toate acestea el, primul-ministru ungar, după cum am anunțat, duminică după amiază a plecat la Viena. În această călătorie contele Khuen a fost însoțit de către ministrul Hazai, care avea misiunea să mijlocească o întâlnire — indirectă ori directă — cu ministrul comun de războiu Aussenberg, fiindcă în timpul din urmă între contele Khuen și între cav. Aussenberg s'a dezvoltat un astfel de raport amical, încât Aussenberg nici nu voiește să stea de vorbă cu primul-ministru ungar. Semioficios se anunță, că „audiența lui Khuen la M. Sa monarhul a fost de natură pur informativă și astfel el nu a putut să primească nici un decis mai înalt“.

E foarte curios, că la consfătuirea care a avut loc luni după amiază, între amândoi primi-miniștri, ministrul comun de finanțe și guvernatorul militar al Bosniei — ministrul de războiu cav. Aussenberg nu s'a prezentat, deși era invitat oficial.

Din faptul acesta se deduce, că Aussenberg persistă pe lângă punctul lui de vedere și nefiind mulțumit cu răspunsul guvernului ungar, el nu voiește să cedeze la prânzuri cu șampanie din punctul lui de vedere.

Faptul, că primul-ministru ungar a început să bată în retragere se dovedește și prin știrea vieneză, după care Khuen din nou va începe tratative cu partidul kossuthist în chestia faimoasei hotărâri a camerei, iar mai târziu, probabil încă în săptămâna aceasta el va merge din nou la Viena să raporteze ori să ceară hotărârea prea înaltă

Toate știrile pe cari le primim ne întăresc în convingerea noastră, că Khuen și-a pierdut creditul în Viena și că poziția lui se clatină.

Khuen stând între două focuri, Viena și obstrucția din parlament, — căderea lui este iminentă.

Acțiunea de mijlocire între guverne a ministrului comun de finanțe Bilinski se demintește. Marți înainte de amiază ministrul comun de finanțe Bilinski l-a cercetat pe președintele parlamentului austriac, dr. Stürgh în edificiul parlamentului și i-a comunicat acestuia că în urma denumirii sale de ministru comun de finanțe depune mandatul de deputat. Aceasta dr. Stürgh a și adus-o la sfârșitul ședinței la cunoștința parlamentului. Apoi Bilinski s'a dus în sala de ședințe, unde a salutat pe membrii guvernului și pe deputați. Mai târziu l-a vizitat pe președintele casei magnaților, principele Windischgrätz, și i-a adus la cunoștință că își reia mandatul în casa magnaților.

Prezența lui Bilinski în parlament și convorbirea lui cu dr. Stürgh a dat anză la știrea că ministrul comun de finanțe a început acțiunea de mijlocire între guverne întru aplanarea crizei ivite în chestia reformei militare.

Cu privire la aceasta se comunică din sursa cea mai competentă, că dr. Bilinski n'a început nici o acțiune de mijlocire în chestia reformei militare, și n'a propus nici o formulă pentru rezolvirea punctelor de controversă dintre Khuen și guvernul austriac, ci s'a dus în parlament numai ca să-și i-a rămas bun dela membrii parlamentului.

Conferința ministrilor unguri. Demisia guvernului Khuen. Marți la ora 5 d. a. s'a ținut în Budapesta conferința ministrilor unguri. La această conferință a fost toți miniștri guvernului Khuen de față. S'a discutat asupra situației politice. Scopul conferinței a fost aflarea unui mijloc pentru limpezirea situației.

Din o sursă competentă vine știrea că guvernul lui Khuen negăsind nici o cale, pe care să poată scăpa de conflictul născut între el și guvernul austriac în urma pactului cu kossuthistii, a decis să demisioneze. Se zice, că cabinetul în această conferință ar fi compus deja actul de demisionare și contele Khuen pleacă din nou la Viena și la casa dăcă M. Sa împăratul nu va aproba concesiunile făcute de guvern, partidul kossuthist, va înainta demisiunea guvernului întreg.

Cu privire la acestea, din Viena se a-

nunță că M. Sa împăratul nu va concede în nici într'un fel de împrejurări modificarea paragrafulu 43 din legea militară care asigură conchiemarea rezerviștilor, ca un drept exclusiv al coroanei.

În cercurile bine informate se vorbește deja de formarea unui nou cabinet cu Lukács sau Wekerle în frunte.

Listele de alegători dietali pentru 1913. Atragem luarea aminte, că în luna aceasta (martie st. n.) se încep lucrările pentru rectificarea listelor de alegători dietali valabile în anul viitor. Acum se întrunesc în toate municipiile comitetele centrale spre a examina comisiile, cari au să descindă în fiecare cerc notarial spre a începe lucrările de rectificare. Comisiile acestea lucrează între 15 și 30 martie n.

Mari delapidări la o bancă italiană. La Banca di Neapole s'au descoperit mari delapidări, al căror total se ridică la peste un milion de lire. Mai mulți funcționari au fost arestați. Delapidările au fost făcute prin emiterea de ceuri false.

Reușita naționalităților la alegerea com. din Sânmiclăușul-mic. Din Sânmiclăușul-mic ni-se scrie: Zilele trecute a avut la noi loc alegerea reprezentanței comunale. Comuna noastră care are 2700 suflete, dintre cari jumătate sunt români, iar restul germani, unguri și sârbi, a reușit după 28 de ani — să aleagă o reprezentanță comună compusă din naționalități, împiedicând autoritățile să puie în fruntea treburilor comuni oameni de al lor, maghiari șovinisti și slugarnici față de stăpânire. Primar comunal a fost ales Johann Rasstetter, german, al doilea jude comunal: Nicolaus Steingasser, german; casier: Damaschin Grozav, român; jurat: Sveria Oprin, sârb. Cel puțin în comuna noastră s'a putut împlini ceea ce trebuia să se împlinească în întreaga țară: egala îndreptățire a naționalităților, participarea și colaborarea tuturoara la treburile publice.

Necrolog. Maria Popovici, cu inima frântă de durere anunță că iubita sa mamă văd. Emilia Mihályi născ. Nedici după o boală lungă și grea, a adormit în domnul azi, mercuri în 6 martie n. 1912 în etate de 69 ani. Inmormântarea va avea loc vineri în 8 martie la orele 2 d. a. după ritul bisericii ortodoxe în cimitirul de sus, — din Jo-cuința: strada Szent-István nr. 1. a. din Arad. Odihnească în pace.

— Ivan Petcovici și Margareta ca fii atât în numele lor cât și al tuturor rudeniilor cu inimă frântă de durere anunță trecerea din viață a mult iubitului tată și rudenie Ștefan Petcovici în etate de 51 ani întâmplată după un morb îndelungat și grav în Boroșineu la 4 martie n. a. c. Rămășițele pământești ale defunctului s'au așezat spre veșnică odihnă în 5 martie n. a. c. în cimitirul român gr.-or. din Boroșineu. — Boroșineu, la 4 martie n. 1912. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

— Alexandru Gherasim, învățător în penziune din Bord, după o boală scurtă și grea a în-cetat din viață în 13 februarie n. în etate de 62 ani. Inmormântarea a avut loc în 15 februarie n. în cimitirul gr.-cat. din Bord. Odihnească în pace!

Sinucidere într'un internat de fete. Ieri într'un internat de fete din Budapesta s'a întâmplat o sinucidere senzațională.

Ieri dimineață la orele 9 o călugăriță cu fața palidă de frică a alergat la superioara internatului spunându-i, că o sală mică care servea ca dormitor este încuiată și din ea iese miros greu de gaz. Călugărițele inspăimântate au alergat imediat la dormitor, dar nicidecum nu puteau să deschidă ușa.

Au chemat deci un lăcătuș, care a deschis apoi ușa. Spre marea mirare a călugărițelor în

Nouă Birkenheur Miklós
Arad, strada Deák-Ferenc 40|a.
prăvălie! (vis-à-vis) cu hotelul „Vas“). Telefon 890).
Se primește un învățacel cu purtare bună.

Recomandă noua sa prăvălie de spîterie, deserturi, care pe baza experiențelor făcute din timp de mai mulți ani, a provăzut-o corespunzător pretenziunilor timpului de acum, pentru trebuințele tuturoara. Are în prăvălie oricând șoncă proaspătă de Praga, mezeluri alese în felii, totfelul de cașuri gustoase, precum și coniacuri și licheruri, fructe de sud, orange roșii și mere din Tirol.

Nouă
prăvălie!

dormitor a fost găsit un bărbat străin, care zăcea aci fără simțiri. El se otrăvise într'un mod grozav deschizând toate șuruburile conductului de gaz.

Toate silințele membrilor societății de salvare de a-l aduce la simțire, s'au dovedit zadarnice. În sfârșit sinucigașul a fost transportat la spital și pus imediat sub îngrijire medicală. Starea lui însă și acum e foarte gravă, încât nu a putut fi ascultat.

Poliția fiind înștiințată despre acest caz misterios imediat a început o anchetă pentru ca să stabilească cine este sinucigașul. Ieri seară agenții secreți au găsit, că misteriosul oaspe al internatului de fete este monterul Desideriu Klein, care probabil s'a furisat în internat numai pentru ca să se sinucidă. Inșă nu se știe că printruce și-a ales el tocmai internatul de fete ca loc de sinucidere. Singur numai sinucigașul ar ști să o spună aceasta și numai el ar putea să descopere modul cum s'a putut el furia în locul acesta păzit atât de bine. Cazul acesta a pricinuit mare senzație în internatul acesta de fete, și călugărițele discută foarte mult întâmplarea omului misterios, care între zidurile internatului lor a voit să săvârșească cel mai mare păcat: să se sinucidă.

Expoziție de industrie casnică românească, colecțiunea d-nei Maria Cosma. Va fi deschisă din 3 martie până în 31 martie n. a. c., în fiecare zi la orele 10—12 a. m. și 2—4 p. m., în strada Schewis Nr. 15. Taxa de intrare e de 50 fil. Venitul este destinat pentru școala „Reuniunii femeilor române” din Sibiu.

Aproplata vizită a regelui Angliei în Rusia. Din Petersburg vine știrea, că lord Marcus Beresford, care a fost primit zilele acestea de către țară într'o audiență îndelungată, a și stabilit toate amănuntele unei vizite a regelui Angliei la Rusia.

După cum se afirmă, regele George va fi însoțit în această vizită de regina și de principele de Wales.

Moartea admiralului Italian Aubry. Luni d. a. admiralul Aubry, comandantul general al flotei italiene, a încetat subit din viață, pe bordul vasului admiral Vittorio Emmanuele. Moartea lui a produs profunde regrete în Italia, iar primul ministru Giolitti a adus memoriei viteazului soldat mari elogii.

Accidentul mortal al unui aviator. Elevul aviator Fraschi, din Florența, în vârstă de 30 ani, a căzut, din cauza intruperii motorului biplanului său, dela o înălțime de 30 metri. El a murit pe loc. Biplanul s'a sfărâmat.

Concertul d-soarei Cella Delavrancea. Din București ni-se scrie: Duminecă a avut loc la Ate-neu al 6-lea concert simfonic extraordinar cu concursul d-soarei Cella Delavrancea, concert, care a avut un real succes. D-ra Delavrancea a dovedit încă odată, că este o pianistă de mare talent, cu un strălucit viitor. Sala, în frunte cu principii moștenitori, a aplaudat-o frenetic.

Marca grevă a minerilor. Greva minerilor din Anglia a luat proporții uriașe. Un număr nemai pomenit de 1.500.000 lucrători în mine sunt în grevă.

Mișcarea lucrătorilor a atras atenția tuturor prin forța extraordinară ce reprezintă.

De mâne circulația trenurilor se va reduce foarte mult. O gară din Londra și 14 stațiuni din afară de oraș vor fi închise.

În Longare stă gata o companie a regimentului de linie ferată ca să ia conducerea trenurilor ca eventual să le întrebuințeze la transportarea de trupe.

Vre-un incident mai însemnat până acum n'a avut loc.

Numărul lucrătorilor de altă ocupație cari se alăturază minerilor trece de 100.000.

În toți ramii industriei se simte greva minerilor.

În primul rând fabricile de țesătorie și impletit au întrerupt munca și au concediat până acum 120.000 lucrători.

Greviștii dispun de sume însemnate, așa că mișcarea lor promite a ținea mult timp.

Patru din cele mai mari societăți de drum de fier au concediat tot personalul.

Fabricile de încălțăminte din Leichester au lipsit de pâne 150.000 lucrători.

În adunarea de ieri a greviștilor s'a anunțat

că pe mâne se așteaptă răspunsul proprietarilor de mine.

Alegere de deputați mireni. Ni-se scrie: duminică în 12/25 februarie, în cercul electoral *Ciclova română* au fost aleși pe noul period de trei ani ca deputați mireni pentru sinodul protopresbiteral al Orșovei învățătorii: *Nicolae Călnician* și *Simion Veverița*.

Veniturile Italiei. Veniturile principale ale Italiei cu excepția impozitului grâului au dat în februarie un spor de 16 milioane față de aceeași epocă a anului trecut. Tot astfel veniturile din primele opt luni ale exercițiului financiar depășesc cu 49 milioane veniturile din aceeași perioadă a exercițiului trecut.

Logodnă. D-soara *Mărioara Pelle* și d. *Gheorghe Molnar* (T-Szántó) logodiți.

Felicitări.

Promovare. Ni-se anunță, că în 24 febr. n. vrednicul tânăr român d. *Ioan Boeriu* a fost promovat doctor în științele juridice la universitatea din Cluj.

Sincere felicitări.

La fondul casei împreunate cu hală de vânzare al „Societății meserieșilor români din Blaj” au contribuit: Ilus. Sa episcopul dr. Vasile Hossu 30 cor., dr. Bela Cosmuța, medic Budapesta, Nic. Solomon, protopop, Ludoș câte 10 cor., I. Magde, preot Drâmbar, dr. C. Bulcu, canonic Orade, R. Marchiș, vicar Carei câte 2 cor., dr. I. Raț, prof. Blaj, I. Moldovan, casier Blaj, I. Pușcaș, arândator Blaj, I. Moldovan, notar Bobohalma, C. Domșa, inv. Poiana Aiudului, dr. O. Domide, canonic Cherla, dr. Valer Frenț, protopop Orăștie, câte 1 cor., candidați de preoți din prilejul hirotonirii: I. Bărbat 2 cor. O. German, Sabad, A. Folea, Giuliș, N. Pop, Făgăraș, P. Grama, Miheș, S. Hătegan, Șeșua câte 1 cor.

Călătoria împăratului Germaniei la Viena. Din Viena se anunță: împăratul Wilhelm va sosi aci în dimineața de 23 n. l. c. și această zi o va petrece în Schönbrunn.

La ora 1 va avea loc în Schönbrunn un „dejeuner” familiar. La ora 6 seara va fi un prânz de curte.

Cu împăratul Wilhelm va sosi probabil și fiica împăratului principesa Victoria Luiza, precum și prințul August Wilhelm și soția lui prințesa Alexandra Victoria. Împărăteasa Germaniei deocamdată nu părăsește Berlinul.

Seara împăratul Germaniei va pleca la Veneția, de unde își va începe călătoria pe marea Mediterană cu vaporul „Hohenzollern”.

Un atentat cu revolverul contra baronului Leopold Rotschild. Din Londra se telegrafiază: Mare senzație face atentatul neînțeles încercat contra baronului Leopold Rotschild. Întâmplarea aceasta o povestesc martorii oculari în diferite feluri. O versiune spune: Luni după amiază când automobilul baronului Rotschild eșia pe poarta dela Newcourt un individ a sărit pe partea dinainte a trăsului și peste capetele șoferului și a ajutorului acestuia a tras un foc din un revolver în interiorul ei, în care se afla baronul. Individul înainte de a-l fi putut doborî de ajutorul șoferului cu o lovitură zdrăvănică de pe automobil, și-a zlobzit a doua oară revolverul. Apoi a căzut jos, dar imediat s'a sculat în picioare și sărind din nou pe automobil a spart fereastra cu pumnul, săngerându-se la mâna dreaptă a început din nou a împușca.

Un polițist din apropiere, cu numele Berg, observând ce se petrece a sărit în ajutor. S'a început o luptă înverșunată între polițist și atentator. Acestui din urmă i-a succes să-l rănească pe polițist la grumaz cu revolverul. Dar polițistul, rănit cum era, l-a prins pe atentator din nou și amândoi au căzut la pământ. Trecătorii de pe stradă au sărit în ajutorul polițistului și legându-l pe atentator l-au transportat la secție.

Atentatorul se numește William Tebbit și este reprezentantul mai multor fabrici de pielării. Este un om de statură mijlocie, slab și palid. A fost ajutorat încă de copil de familia lui Rotschild și baronul Leopold Rotschild îl trimisese pe pesese sale pe doi ani în Australia. Despre trecutul lui nu s'a putut afla încă nimic. La 14 martie 1911 s'a fost reintors din Australia și a locuit mai întâiu la părinți în Hampstead, apoi într'un hotel privat în Tottenham Bour Road.

Baronul Leopold Rotschild, care a scăpat întreg, a spus următoarele: „Nu-mi pot explica

procedul acestui om altcum, decât numai presupunând că este nebun!”

Starea polițistului Berg e gravă. El e în al 25-lea an de serviciu și se afla chiar înaintea pensionării.

Limba găștelor. D-rul Heinroth, care de mai mulți ani studiază cu sârguință viața găștelor, publică un interesant articol despre contactul găștelor. Glasurile energice și mândre ale găștelor, pe cari adeseori le auzim au un înțeles și însemnătate specială. Apoi gășca sălbatică dă aceleași sunete, ca și gășca domestică, însă gășca sălbatică numai atunci strigă, când are să spună ceva important, fiindcă orice strigăt al ei înseamnă o anumită primejdie, câtă vreme găștele domestice, cari nu duc frică de vânători, gâgăesc oricând. Găștele au un semn stabil de chemare, asemenea semnelor de goarnă: *gagaga* ori *gâgaga*, spus pe nas, cu accentul pe silaba primă. Găștele tinere în sbor recunosc imediat glasul părinților lor, oricâte gășturi s'ar auzi deodată, și imediat ele și răspund. Puiul de gășcă, deși abia i-au crescut penelile, și știe să exprime sunetul acesta. Găștele mai au și semne de admoniare și de frică, pe care ele le exprimă grăbit și scurt: *gang*.

D-rul Heinroth atât de bine a știut să exprime aceste sunete, încât a putut să sperie găștele cu el. Găștele auzind acest semn, au sburat speriate pe coperișul unei case din apropiere.

Când găștele merg în grup, printr'un *gang-bang* încet atrag atențiunea celor dindărăt și nu rămână de grup. Uneori semnul acesta, dă, când merg la pășune, este ceva mai energic. Semnul acesta este exprimat mult mai energic când ele zboară în aer.

Găștele sălbatice când se pregătesc pentru călătoria mai lungă, întrebuințază *signalul diin diarb*.

Deci, oricât de săracă este limba găștelor ele au semne deosebite pentru mergerea pe jos și pentru sbor.

Activitatea ligei ortodoxe române. Doamnele române cari fac parte din societatea ortodoxă națională sunt neobosite în opera lor de propagandă. Până acum au înființat o serie de biblioteci populare pentru luminarea publicului. Ultima a 15-a s'a inaugurat luni în cartierul Precupeștii noi din București.

Câți evrei sunt? Reproducem după „Frankfurter Zeitung” această statistică a ovreilor, făcută de un englez; — datele însă nu par a fi cele mai recente. După calculul său, numărul evreilor declarati este de 11.817.783 suflete. După continente: Europa sunt 9.942.266, în America 1.894.409, în Azia 522.635, în Africa 341.867, în Australia 17.106. După țări, cei mai mulți îi are Rusia 5.100.548, urmează Austria cu 1.224.899, Ungaria 851.378, Germania 607.842, Turcia europeană 282.277, România 238.275, Anglia 205.988, Franța aproape 100.000, Italia 52.115.

Dintre orașe, recordul îl are New-York: 1.062.000 după el Varșovia 204.712, Budapesta 186.047, Viena 147.726, Londra 144.300, Odessa 138.047, Boekarest 100.000, Berlin 98.893, Lodz 98.671, Chicago 80.000, Salonichi 75.000, Paris 70.000, Constantinopol 65.000, Amsterdam 59.000, Ierusalim 53.000, Chișinev 50.287. Cei botezați și cei fără de lege nu sunt computați aci.

La Cernăuți s'a surpat marti dimineața la ore balconul primăriei. Noroc că fiind prea de dimineață strada era pustie și nime n'a fost rănit.

Convocare. Societatea româno-ortodoxă episcopalar-imperială pentru zidirea unei biserici și înființarea unei parohii în Viena, (L. Löwelstrasse) a invitat respectuos la a V-a adunare generală a acestei societăți, care se va ține *sâmbătă, 9 martie 1912* la orele 8 seara în „Ho'el Riedhof”, VIII. Schloßergasse (Salonul nr. 5). Ordinea de zi: Cuvânt de deschidere; Citirea raportului anual; Raportul comisiunii de revizuire; Votarea bugetului pe anul administrativ; Propuneri eventuale, care conform art. 30 alin. 2 din statute trebuie aduse mai întâiu cunoștința prezidiului cu cel puțin 2 zile înainte de adunarea generală. Alegerea celor 3 membri ordinari și a unui supleant în comitet conform § 18 din statute, precum și alegerea comisiunii de revizuire și a tribunalului de arbitri. Ca să nu fim obligați în caz că numărul membrilor prezenți n'ar fi conform statutelor, a convoca o nouă adunare împreună cu însemnate cheltuieli. Vă rugăm să binevoiți a Vă prezenta negreșit. Pentru comitet: *Lupu* general i. r., prezident, dr. M. A. Popovici secretar.

O nenorocire cu balonul dirigeabil „Parseval VI“. Din Iohanni thal în Germania se telegrafa: Balonul dirigeabil „Parseval VI“ luni seara când era să descindă a fost răpit de vânt și târât peste pădurea dela Biesdorf. Conducătorul balonului Nobers tinându-se de pâlămarul balonului a fost ridicat în aer și din nefericire pâlămarul în vâluindu-se în jurul grumazului l-a sugrumat. Cei din gondola balonului neștiind de unde vin strigătele după ajutor, nu i-a putut da ajutorul. Nobers a fost găsit mort cu hainele rupte de tot. Cauza nenorocirii se atribuie unui motor, care în momentul critic n'a mai funcționat și astfel balonul a ajuns prada jocului vântului. Pasagerii balonului au scăpat întregi cu spaima.

Negresele răsboinice. Se știe, că în coloniile franceze, există o miliție formată din contingente indigene instruită și încadrată de ofițeri și subofițeri francezi. Despre nevestele tiraliilor se negalezii ai acestei miliții în Maroc se povestește că își urmează bărbații în marșuri și uneori chiar pe câmpul de acțiune.

Ele uneori iau parte vitejește la acțiune, ducând muniții bărbaților lor.

Generalul care comandă corpul expediționar francez în Maroc, dă o probă autentică despre valoarea negreselor prin ordinul general de felicitare ce adresează armatei și în care răsboinicele negrese sunt numite „doamnele tiraliilor“. Unele dintre ele au fost puse chiar pe ordinul de zi, pentru curajul ce au arătat distribuind cartușe de răsboiu sub un foc intens.

Masa de toaletă a reginei. Un ziar englez spune, că domnițoarele iubesc foarte mult apa de Colonia. Regina Mary, de ex. care de altfel nu iubește parfumeriile, întrebuițează regulat apă de Colonia. Înainte de întrebuițare, ea examinează fiecare sticlă și numai după ce a examinat-o bine o varsă în baie. Regina Olandei atribue efectului apei de Colonia, faptul, că are pielea feței înviorată și lăcuiasă. De altfel în privința îngrijirii feței regina nu întrebuițează nici un mijloc obișnuit, nici chiar săpun. Ea își șterge fața cu o năframă păroasă muiată în apă. Creme pentru piele și pudră nu întrebuițează de loc. Regina Alexandra iubește parfumul Esbouquet. Dealtfel reginele engleze întrebuițează acest parfum începând din anul 1882. Împărăteasa Germaniei întrebuițează și ea apă de Colonia. Se vorbește că ea folosește săpun pregătit după rețeta proprie. Cari sunt părțile din care este făcut acest săpun, nu se știe.

Acesta este un foarte mare secret de stat. Tarevna Alexandra întrebuițează foarte multe feluri de parfumerii. Cele mai multe sunt fabricate franceze. Pe masa ei de toaletă, așezată pe picior de argint, cu tabla din malachit admirabil, se găsesc o mulțime de sticle cu cele mai diferite parfumerii.

Dealtfel țarevna întrebuițează parfumerii nu mai după ce ele au fost examinate amănunțit de către chimicii academiei din Petersburg. Se afirmă, că odăile țarevnei se parfumează de mai multe ori pe zi. Între astfel de împrejurări nu e nici o mirare, că ea plătește anual câte 10 mii de coroane pentru parfumerii.

Carmen Sylva, regina României, nu întrebuițează parfumerii din fabrică, ci ea și le pregătește singură din extract de plante.

Acum câțiva ani Cristina, fosta regină a Spaniei, a fost nevoită să abzie de parfumeriile ei iubite, până la izbucnirea războiului spaniol-american ea întrebuițează „Ilang-Ilang“, care era pregătit în insulele Filipine.

De când insulele acestea au ajuns proprietate americană, Cristina întrebuițează parfumerii și săpunuri pregătite exclusiv în Spania.

Demonstrații contra banului Croației. Se anunță din Fiume că eri seară s'a adunat în piața Ielasich un grup de 600 persoane și au demonstrat contra banului Cuvay. Autoritățile trimițând un mare număr de polițiști și jandarmi la fața locului au ordonat acestora să procedeze aspru contra demonstranților de stradă. Demonstrația a fost îndreptată și contra șefului districtual Zmaicz, care a oprit adunarea populară, ce se proiectase. Imediat ce jandarmeria a găsit un motiv cât de mic a pătruns cu baionetele printre demonstranți împrăștiindu-i. Mai multe sute din ei au fost alungați peste podul canalului în Fiume. Mai mulți au trecut în Susak, unde înaintea gimnaziului demonstrația s'a repetat. Autoritățile au intervenit din nou aci, și au arestat pe patru din demonstranți.

Jandarmeria din Fiume a arestat patru demonstranți. Câpitanul poliției din Fiume a interzis și adunarea ce proiectează socialiștii pentru luni seară, când aceștia an anunțat că vor s'o țină în loc închis.

Cele mai mari orașe din lume sunt următoarele: Londra cu 7,252.963 locuitori, New-York 4,766.883, Paris 2,763.393, Tokio 2,186.079, Chicago 2,185.283, Viena 2,085.888, Berlin 2,070.695, Petersburg 1,678.000, Filadelfia 1,549.008 și Moscova cu 1,359.254 locuitori.

Cimiterul cânilor în Copenhaga. De vreo zece ani în capitala Daniei există un loc deosebit și plantat frumos, care servește ca loc de odihnă (cimitir) pentru câinii credincioși. Dela întemeierea cimitirului au fost îngropați aci 1200 de câni și astfel pietrele și inscripțiile așezate deasupra mormintelor de către urmași prezintă o variație foarte bogată. Pe o inscripție se află următoarele:

— Aici odihnește neuitatul și iubitul nostru Babi. A trăit 15 ani.

Pe o altă columnă impozantă de marmoră, lângă care totdeauna se găsesc trandafiri proaspeți, este scris:

FOIȚA ZIARULUI „ROMÂNUL“.

NICOLAE GOGOL

Suflete moarte

(ROMAN)

Trad. de Senior

(43)

— Urmare —

El răspândia svonorile false cele mai apocrif. Stricase o casă, încercase o afacere de negoț considerabilă, și nu ți-se socotea drept un dușman ba dinpotrivă, dacă prilejul ți-l scotea din nou în cale, el se arată prietenos peste măsură, și zicea: „Ei, tu trebuie să fii o canalie fudulă de nu mai dai pela mine“.

Nozdref era divers și multiplu în persoana sa; era întreg la toți și la toate... În aceeași clipă ți propunea să mergeți unde poftesti, să ia parte la o întreprindere, să schimbe cu tine orice ar fi de al tău cu orice ar fi de al lui: pușcă, căne, cal, brisă, ceasornic ori pipă, totul era pentru el obiect de schimb; nu doară că avea nici cel mai mic gând ca să câștige din asta, ci era pur și simplu efectul unei manii de fugă, al unei inobilități extreme de caracter.

Dacă, la bălcu, i-se întâmpla să dea peste vre-unul simplu și să-l lase lefter, el alerga numai decât să cumpere tot ceea ce înaintea victoriei sale,

fi bătuse la ochi în prăvălii și în jurul prăvăliilor: hamuri, o năframă de gât pentru bonă, un mânz, o cutie cu struguri uscați, un lavoar de argint, o bucată de olandă, un sac de țărțe, o pereche de pistoale cu cinci focuri, un butoiș de țări, tablouri, o ascuțitoare pentru cuțite, oale, cisme de vânatoare, faianță... și asta, cu toți banii câștigați.

Dar se întâmpla rar, ca acest bagaj să ajungă la destinație, adesea, din aceeași seară, totul era lăsat altui jucător mai norocos, ori mai șiret: uneori cu adausul și pipei mai mult ori mai puțin încărcată a celui ce perdea, și ciasornicu lui împodobit cu lanțul său de aur, de alte dați, cu câteși patru pari și vizitii și trăsură cu tot: așa că după această batjocură a soartei nobilul era nevoit să alege, numai în surtucaș ori în arkaluk, în căutarea vre-unui prieten, care să primească a-l lua în trăsură: așa era Nozdref,

E foarte cu puțință să se găsească persoane cari să spună, că asta-i o figură destul de obișnuită și că, dacă au fost Nozdref, apoi nu mai sunt astăzi. Hei! cei cari vor grăi așa sunt poate patrioți foarte onorabili, dar eu datorez adevărului să declar, că nimic nu e mai răspândit ca Nozdreful al cărui caracter l-am schițat: da, Nozdref e pretutindeni printre noi; numai coperta, caftanul, se deosebește puțin dela Nozdref la Nozdref. Sunt pe lumea aceasta oameni cari plini de exigență; pe lumea aceasta oameni cari plini de exigență; ca să recunoască pe Nozdreful picturii mele, ar trebui să-l vadă în arkaluk, cu figura împodobită

— Neuitatului și credinciosului nostru Cesar. Piatra monumentală de lângă această columnă poartă o inscripție mai simțitoare!

— Ți mulțumim pentru cei 18 ani de credință ce ai avut față de noi.

Sunt curioase și următoarele șire: — Aici odihnește singurul prieten credincios al lui Petersen; el și-a mistuit viața din cauza boalei stăpânului lui.

Pe un frumos obelisc din marmoră albă, se găsesc următoarele cuvinte:

— Te salutăm tovarăș brav și prieten cinstit. Băeții jalnici.

Pe cărările acestui cimitir curios adeseori se pot vedea vizitatori ai mormintelor, cari vizitează mormintele iubiților lor și depun cununi ori buchete de flori pe mormintele animalelor trecute la cele vecine.

O catastrofă aviatică. Pilotul Frasci din Turin s'a înălțat eri d. p. în biplanul său.

A zburat mai mult timp când deodată mașina a încetat de a mai funcționa și a căzut dela o înălțime de 50 metri. Nenorocitul pilot imediat a murit, iar mașina s'a ruinat complet.

O nenorocire s'a întâmplat și pe teritoriul de naviațiune din Winer Neustadt, unde eri d. p. s'au ciocnit două aeroplane în timpul exercițiilor de zbor.

Ambii zburători au căzut cu aparatele lor, din fericire însă nici unul n'a fost rănit.

O poveste de călătorie. Într'un cupeu pe trenul ce mergea dela Hamburg la Lübeck un negustor din Hamburg se afla singur cu o văduvă tină și, care avea copilașul său micuț cu ea. Cunoștința s'a făcut îndată și amândoi s'au pomenit că nu sunt străini unul de altul.

Și călătorind ei amândoi până la orașul Stettin, care era încă departe din vorbă în vorbă s'au hotărât ca să întrerupă călătoria, fiindu-i copilașului prea greu toată noaptea să fie pe tren. S'au scoborât deci în Lübeck și au tras la un hotel înscriindu-se în cartea hotelului ca bărbat și nevastă cu copilașul lor. Dimineața însă negustorul a fost trezit de plânsul copilașului, „tânăra văduvă“ nu era ca 'n palmă.

Ba încă și punga negustorului cu 500 marce își perduse urma.

Necăjit, negustorul fuge la poliție și roagă intervenție ca să-i regăsească punga, căci simpatia sa față de „tânăra văduvă“ i-se cam răcise. Poliția însă n'a fost aplicată să-i sară în ajutor declarând că în afaceri familiare nu-se poate amesteca. De copilaș are să se îngrijască tatăl lui, căci dacă nu e el bărbatul adevărat al „tânerei văduve“ atunci fiind înscriere falsă la hotel va trebui să-l dețină pe el după ce a voit să ducă în eroare autoritățile polițienești prin afirmații false. Așa se alesese ne-

cu uriașe favorite semănată cu rariști, și drept cadru un bălcu... fără de cari în ochii lor Nozdref nu mai e Nozdref. Schimbați cadrul, ei nu mai văd tabloul.

În vremea aceasta cele trei trăsuri ajunseră în curtea lui Nozdref; nimic nu era în casă pregătit ca să primească nici pe stăpân nici pe musafiri. În mijlocul sălii de mâncare erau două mese pe cari se urcaseră doi văritori cari înălbeau din nou tavanul și pereții, întonând unul din acele cântece fără sfârșit, al cărui farmec ascuns îl cunoaște numai satul.

Nozdref scoase numai decât afară pe salatori cu mesele lor, și puse să spele podeala odăii, apoi se repezi în camera vecină ca să dea diferite porunci. Cei doi musafiri îl auziră comandând bucatarului un prânz în regulă; Cicikof începea să simtă puținică poftă de mâncare; dar după lista de bucate pe care o auzise din gura gazdei, îi fu ușor să înțeleagă că masa nu se va pune înainte de ora cinci.

Nozdref se întoarce, hotărât să arate oaspeților tot ce se găsea pe moșia sa; și, în sfârșit, în două ore el le arătă totul, în mod superficial fără îndoială, dar neapărat totul, iar exercițiul fu aspru. Ei merseră mai întâi, firește, la grajd; acolo văzură două iepe, una cu părul sur, cealaltă roib pătat cu galben; apoi un armăsar murg, de o înfățișare destul de necăjită, dar pe care Nozdref jură că l-a plătit cu zece mii de ruble.

— N'ai dat zece mii de franci pe dobitoacul

dormitor a fost găsit un bărbat străin, care zăcea aci fără simțiri. El se otrăvise într'un mod grozav deschizând toate șuruburile conductului de gaz.

Toate silințele membrilor societății de salvare de a-l aduce la simțire, s'au dovedit zadarnice. În sfârșit sinucigașul a fost transportat la spital și pus imediat sub îngrijire medicală. Starea lui însă și acum e foarte gravă, încât nu a putut fi ascultat.

Poliția fiind înștiințată despre acest caz misterios imediat a început o anchetă pentru ca să stabilească cine este sinucigașul. Ieri seară agenții secreți au găsit, că misteriosul oaspe al internatului de fete este monterul Desideriu Klein, care probabil s'a furișat în internat numai pentru ca să se sinucidă. Inșă nu se știe că pentruce și-a ales el tocmai internatul de fete ca loc de sinucidere. Singur numai sinucigașul ar ști să o spună aceasta și numai el ar putea să descopere modul cum s'a putut el furișa în locul acesta păzit atât de bine. Cazul acesta a pricinuit mare senzație în internatul acesta de fete, și călugărițele discută foarte mult întâmplarea omului misterios, care între zidurile internatului lor a voit să săvârșească cel mai mare păcat: să se sinucidă.

Expoziție de industrie casnică românească, colecțiunea d-nei Maria Cosma. Va fi deschisă din 3 martie până în 31 martie n. a. c., în fiecare zi la orele 10—12 a. m. și 2—4 p. m., în strada Schewis Nr. 15. Taxa de intrare e de 50 fil. Venitul este destinat pentru școala „Reuniunii femeilor române” din Sibiu.

Apropiata vizită a regelui Angliei în Rusia. Din Petersburg vine știrea, că lord Marcus Beresford, care a fost primit zilele acestea de cătră țar într'o audiență îndelungată, a și stabilit toate amănuntele unei vizite a regelui Angliei la Rusia.

După cum se afirmă, regele George va fi însoțit în această vizită de regina și de principele de Wales.

Moartea admiralului Italian Aubry. Luni d. a. admiralul Aubry, comandantul general al flotei italiene, a încetat subit din viață, pe bordul vasului admiral Vittorio Emmanuele. Moartea lui a produs profunde regrete în Italia, iar primul ministru Giolitti a adus memoriei viteazului soldat mari elogii.

Accidental mortal al unui aviator. Elevul aviator Fraschi, din Florența, în vârstă de 30 ani, a căzut, din cauza intruperii motorului biplanului său, dela o înălțime de 30 metri. El a murit pe loc. Biplanul s'a sfărâmat.

Concertul d-soarei Cella Delavrancea. Din București ni-se scrie: Duminecă a avut loc la Ate-neu al 6-lea concert simfonic extraordinar cu concursul d-soarei Cella Delavrancea, concert, care a avut un real succes. D-ra Delavrancea a dovedit încă odată, că este o pianistă de mare talent, cu un strălucit viitor. Sala, în frunte cu principii moștenitori, a aplaudat-o frenetic.

Marea grevă a minerilor. Greva minerilor din Anglia a luat proporții uriașe. Un număr nemăi pomenit de 1.500.000 lucrători în mine sunt în grevă.

Mișcarea lucrătorilor a atras atenția tuturor prin forța extraordinară ce reprezintă.

De mâne circulația trenurilor se va reduce foarte mult. O gară din Londra și 14 stațiuni din afară de oraș vor fi închise.

În Longare stă gata o companie a regimentului de linie ferată ca să ia conducerea trenurilor ca eventual să le întrebuințeze la transportarea de trupe.

Vre-un incident mai însemnat până acum n'a avut loc.

Numărul lucrătorilor de altă ocupație cari se alăturază minerilor trece de 100.000.

În toți ramii industriei se simte greva minerilor.

În primul rând fabricile de țesătorie și împletit au întrerupt munca și au concediat până acum 120.000 lucrători.

Greviștii dispun de sume însemnate, așa că mișcarea lor promite a ținea mult timp.

Patru din cele mai mari societăți de drum de fier au concediat tot personalul.

Fabricile de încălțăminte din Leichester au lipsit de pâne 150.000 lucrători.

În adunarea de ieri a greviștilor s'a anunțat

că pe mâne se așteaptă răspunsul proprietarilor de mine.

Alegere de deputați mireni. Ni-se scrie: duminecă în 12/25 februarie, în cercul electoral *Cicova română* au fost aleși pe noul period de trei ani ca deputați mireni pentru sinodul protopresbiteral al Orșovei învățătorii: *Nicolae Călnician* și *Simion Veverița*.

Veniturile Italiei. Veniturile principale ale Italiei cu excepția impozitului grâului au dat în februarie un spor de 16 milioane față de aceeași epocă a anului trecut. Tot astfel veniturile din primele opt luni ale exercițiului financiar depășesc cu 49 milioane veniturile din aceeași perioadă a exercițiului trecut.

Logodnă. D-soara *Mărioara Pelle* și d. *Gheorghe Molnar* (T.-Szántó) logodiți.

Felicitări.

Promovare. Ni-se anunță, că în 24 febr. n. vrednicul tânăr român d. *Ioan Boeriu* a fost promovat doctor în științele juridice la universitatea din Cluj.

Sincere felicitări.

La fondul casei împreunate cu hală de vânzare al „Societății meserieșilor români din Blaj” au contribuit: Ilus. Sa episcopul dr. *Vasilie Hossu* 30 cor., dr. *Bela Cosmuța*, medic Budapesta, Nic. *Solomon*, protopop, *Ludoș* câte 10 cor., I. *Magde*, preot Drâmbar, dr. *C. Bulcu*, canonic Orade, R. *Marchis*, vicar Carei câte 2 cor., dr. *I. Raț*, prof. Blaj, I. *Moldovan*, casier Blaj, I. *Pușcaș*, arândator Blaj, I. *Moldovan*, notar Bobohalma, C. *Domsa*, inv. Poiana Aiudului, dr. *O. Domide*, canonic Cherla, dr. *Valer Frenț*, protopop Orăștie, câte 1 cor., candidați de preoți din prilejul hirotonirii: I. *Bărbat* 2 cor. O. *German*, *Sabad*, A. *Folea*, *Giulis*, N. *Pop*, *Făgăraș*, P. *Gramă*, *Miheș*, S. *Hățegan*, *Șeșu* câte 1 cor.

Călătoria împăratului Germaniei la Viena. Din Viena se anunță: împăratul *Wilhelm* va sosi aci în dimineața de 23 n. l. c. și această zi o va petrece în *Schönbrunn*.

La ora 1 va avea loc în *Schönbrunn* un „dejeuner” familiar. La ora 6 seara va fi un prânz de curte.

Cu împăratul *Wilhelm* va sosi probabil și fiica împăratului principesa *Victoria Luiza*, precum și prințul *August Wilhelm* și soția lui prințesa *Alexandra Victoria*. Împărăteasa Germaniei deocamdată nu părăsește *Berlinul*.

Seara împăratul Germaniei va pleca la *Veneția*, de unde își va începe călătoria pe marea *Mediterrană* cu vaporul „*Hohenzollern*”.

Un atentat cu revolverul contra baronului Leopold Rotschild. Din *Londra* se telegrafiază: Mare senzație face atentatul neînțeles încercat contra baronului *Leopold Rotschild*. Întâmplarea aceasta o povestesc martorii oculari în diferite feluri. O versiune spune: Luni după amiază când automobilul baronului *Rotschild* eșia pe poarta dela *Newcourt* un individ a sărit pe partea dinainte a trăsuri și peste capetele șoferului și a ajutorului acestuia a tras un foc din un revolver în interiorul ei, în care se afla baronul. Individul înainte de a-l fi putut doborî de ajutorul șoferului cu o lovitură zdravănă de pe automobil, și-a zlobozit a doua oară revolverul. Apoi a căzut jos, dar imediat s'a sculat în picioare și sărind din nou pe automobil a spart fereastra cu pumnul, sângerându-se la mâna dreaptă a început din nou a împușca.

Un polițist din apropiere, cu numele *Berg*, observând ce se petrece a sărit în ajutor. S'a început o luptă inversunată între polițist și atentator. Acestui din urmă i-a succes să-l rănească pe polițist la grumaz cu revolverul. Dar polițistul, rănit cum era, l-a prins pe atentator din nou și amândoi au căzut la pământ. Trecătorii de pe stradă au sărit în ajutorul polițistului și legându-l pe atentator l-au transportat la secție.

Atentatorul se numește *William Tebbit* și este reprezentantul mai multor fabrici de pielării. Este un om de statură mijlocie, slab și palid. A fost ajutorat încă de copil de familia lui *Rotschild* și baronul *Leopold Rotschild* îl trimisese pe speșele sale pe doi ani în *Australia*. Despre trecutul lui nu s'a putut afla încă nimic. La 14 martie 1911 s'a fost reintors din *Australia* și a locuit mai întâiu la părinți în *Hampstead*, apoi într'un hotel privat în *Tottenham Bourt Road*.

Baronul *Leopold Rotschild*, care a scăpat întreg, a spus următoarele: „Nu-mi pot explica

procedul acestui om altcum, decât numai presupunând că este nebun!”

Starea polițistului *Berg* e gravă. El e în al 25-lea an de serviciu și se afla chiar înaintea penzionării.

Limba găștelor. D-rul *Heinroth*, care de mai mulți ani studiază cu sârguință viața găștelor, publică un interesant articol despre contactul găștelor. Glasurile energice și mănoase ale găștelor, pe cari adeseori le auzim au un înțeles și însemnătate specială. Apoi gășca sălbatică dă aceleași sunete, ca și gășca domestică, însă gășca sălbatică numai atunci strigă, când are să spună ceva important, fiindcă orice strigăt al ei înseamnă o anumită primejdie, câtă vreme găștele domestice, cari nu duc frică de vânători, găgăesc oricând. Găștele au un semn stabil de chemare, asemenea semnului de goarnă: *gagaga* ori *găgaga*, spus pe nas, cu accentul pe silaba primă. Găștele tinere în sbor recunosc imediat glasul părinților lor, oricâte găgă-turi s'ar auzi deodată, și imediat ele și răspund. Puil de gășcă, deși abia i-au crescut penele, el știe să exprime sunetul acesta. Găștele mai au și semne de admoniare și de frică, pe care ele îl exprimă grăbit și scurt: *gang*.

D-rul *Heinroth* atât de bine a știut să exprime acest sunet, încât a putut să sperie găștele cu el. Găștele auzind acest semn, au sburat speriate pe coperișul unei case din apropiere.

Când găștele merg în grup, printr'un *gang-gang-bang* încet atrag atențiunea celor dindărăt și nu rămână de grup. Uneori semnul acesta, d. ex. când merg la pășune, este ceva mai energic. Semnul acesta este exprimat mult mai energic când ele zboară în aer.

Găștele sălbatice când se pregătesc pentru o călătorie mai lungă, întrebuințază signalul *durb-diarb*.

Deci, oricât de săracă este limba găștelor, ele au semne deosebite pentru mergerea pe jos și pentru sbor.

Activitatea ligei ortodoxe române. Doamnele române cari fac parte din societatea ortodoxă națională sunt neobosite în opera lor de propagandă. Până acum au înființat o serie de biblioteci populare pentru luminarea publicului. Ultima a 15-a s'a inaugurat luni în cartierul *Precepții* noui din *București*.

Câți evrei sunt? Reproducem după „*Frankfurter Zeitung*” această statistică a ovreilor, făcută de un englez; — datele însă nu par a fi cele mai recente. După calculul său, numărul evreilor declarați este de 11.817.783 suflete. După continente în Europa sunt 9.942.266, în America 1.894.409, în Azia 522.635, în Africa 341.867, în *Australia* 17.106. După țări, cei mai mulți îi are *Rusia* 5.100.548, urmează *Austria* cu 1.224.899, *Ungaria* 851.378, *Germania* 607.842, *Turcia europeană* 282.277, *România* 238.275, *Anglia* 205.988, *Franta* aproape 100.000, *Italia* 52.115.

Dintre orașe, recordul îl are *New-York*: 1.062.000 după el *Varșovia* 204.712, *Budapesta* 186.047, *Viena* 147.726, *Londra* 144.300, *Odessa* 138.047, *Booklyn* 100.000, *Berlin* 98.893, *Lodz* 98.671, *Chicago* 80.000, *Salonichi* 75.000, *Paris* 70.000, *Constantinopol* 65.000, *Amsterdam* 59.000, *Ierusalim* 53.000, *Chișinev* 50.287. Cei boțeați și cei fără de lege nu sunt comptați aci.

La Cernăuți s'a surpat marți dimineața la 6 ore balconul primăriei. Noroc că fiind prea de dimineată strada era pustie și nime n'a fost rănit.

Convocare. Societatea româna-ortodoxă jubilar-imperială pentru zidirea unei biserici și înființarea unei parohii în *Viena*, (L. Löwelstrasse 8.) invită respectuos la a V-a adunare generală a acestei societăți, care se va ține sâmbătă, 9 martie 1912 la orele 8 seara în „*Ho'el Riedhof*”, VIII. *Schlösselgasse* (Salonul nr. 5). Ordinea de zi: Cuvânt de deschidere; Cetirea raportului anual; Raportul comisiei de revizuire; Votarea bugetului pe anul VI administrativ; Propuneri eventuale, care conform § 30 alin. 2 din statute trebuie aduse mai întâiu la cunoștința prezidiului cu cel puțin 2 zile înaintea adunării generale. Alegerea celor 3 membri ordinari și a unui supleant în comitet conform § 18 din statute, precum și alegerea comisiei de revizuire și a tribunalului de arbitri. Ca să nu fim obligați, în caz că numărul membrilor prezenți n'ar fi conform statutelor, a convoca o nouă adunare împreună cu însemnate cheltueli, Vă rugăm să binevoiiți a Vă prezenta negreșit. Pentru comitet: *Al. Lupu* general i. r., prezident, *dr. M. A. Popovici*, secretar.

O nenorocire cu balonul dirigeabil „Parseval VI“. Din Iohanni thal în Germania se telegrafiază: Balonul dirigeabil „Parseval VI“ luni seara când era să descindă a fost răpit de vânt și târât peste pădurea dela Biesdorf. Conducătorul balonului Nobers ținându-se de pâlămarul balonului a fost ridicat în aer și din nefericire pâlămarul în vâluindu-se în jurul grumazului l-a sugrumat. Cei din gondola balonului neștiind de unde vin strigătele după ajutor, nu i-a putut da ajutorul. Nobers a fost găsit mort cu hainele rupte de tot. Cauza nenorocirii se atribuie unui motor, care în momentul critic n'a mai funcționat și astfel balonul a ajuns prada jocului vântului. Pasagerii balonului au scăpat întregi cu spaima.

Negresele războinice. Se știe, că în coloniile franceze, există o miliție formată din contingente indigene instruită și încadrată de ofițeri și subofițeri francezi. Despre nevestele tiraliilor negregezi ai acestei miliții în Maroc se povestește că își urmează bărbații în marșuri și uneori chiar pe câmpul de acțiune.

Ele uneori iau parte vitejește la acțiune, ducând muniții bărbaților lor.

Generalul care comandă corpul expediționar francez în Maroc, dă o probă autentică despre valoarea negreselor prin ordinul general de felicitare ce adresează armatei și în care războinicele negrege sunt numite „doamnele tiraliilor“. Unele dintre ele au fost puse chiar pe ordinul de zi, pentru curajul ce au arătat distribuind cartușe de războiu sub un foc intens.

Masa de toaletă a reginelor. Un ziar englez spune, că domnițoarele iubesc foarte mult apa de Colonia. Regina Mary, de ex. care de altfel nu iubeste parfumeriile, întrebuințează regulat apă de Colonia. Înainte de întrebuințare, ea examinează fiecare sticlă și numai după ce a examinat-o bine o varsă în baie. Regina Olandei atribuie efectului apei de Colonia, faptul, că are pielea feței înviorată și lucioasă. De altfel în privința îngrijirii feței regina nu întrebuințează nici un mijloc obișnuit, nici chiar săpun. Ea își șterge fața cu o năframă păroasă mușată în apă. Creme pentru piele și pudră nu întrebuințează de loc. Regina Alexandra iubeste parfumul Esbouquet. Dealtfel reginele engleze întrebuințează acest parfum începând din anul 1882. Impărăteasa Germaniei întrebuințează și ea apă de Colonia. Se vorbește că ea folosește săpun pregătit după rețeta proprie. Cari sunt părțile din care este făcut acest săpun, nu se știe.

Acesta este un foarte mare secret de stat. Țarevna Alexandra întrebuințează foarte multe feluri de parfumi. Cele mai multe sunt fabricate franceze. Pe masa ei de toaletă, așezate pe picior de argint, cu tabla din malachit admirabil, se găsesc o mulțime de sticle cu cele mai diferite parfumi.

Dealtfel țarevna întrebuințează parfumi numai după ce ele au fost examinate amănunțit de către chimicii academiei din Petersburg. Se afirmă, că odăile țarevnei se parfumează de mai multe ori pe zi. Între astfel de împrejurări nu e nici o mirare, că ea plătește anual câte 10 mii de coroane pentru parfumi.

Carmen Sylva, regina României, nu întrebuințează parfumi din fabrică, ci ea și le pregătește singură din extract de plante.

Acum câțiva ani Cristina, fosta regină a Spaniei, a fost nevoită să abzie de parfumeriile ei iubite, până la izbucnirea războiului spaniol-american ea întrebuința „Ilang-Ilang“, care era pregătit în insulele Filipine.

De când insulele acestea au ajuns proprietate americană, Cristina întrebuințează parfumerii și săpunuri pregătite exclusiv în Spania.

Demonstrații contra banului Croației. Se anunță din Fiume că ieri seară s'a adunat în piața Ielasich un grup de 600 persoane și au demonstrat contra banului Cuvay. Autoritățile trimițând un mare număr de polițiști și jandarmi la fața locului au ordonat acestora să procedeze aspru contra demonstrațiilor de stradă. Demonstrația a fost îndreptată și contra șefului districtual Zmaicz, care a oprit adunarea populară, ce se proiectase. Imediat ce jandarmeria a găsit un motiv cât de mic a pătruns cu baionetele printre demonstrații împrăștiindu-i. Mai multe sute din ei au fost alungați peste podul canalului în Fiume. Mai mulți au trecut în Susak, unde înaintea gimnaziului demonstrația s'a repetat. Autoritățile au intervenit din nou aci, și au arestat pe patru din demonstrații.

Jandarmeria din Fiume a arestat patru demonstrații. Capitanul poliției din Fiume a interzis și adunarea ce proiectează socialității pentru luni seara, când aceștia an anunțat că vor s'o țină în loc închis.

Cele mai mari orașe din lume sunt următoarele: Londra cu 7,252,963 locuitori, New-York 4,766,883, Paris 2,763,393, Tokio 2,186,079, Chicago 2,185,283, Viena 2,085,888, Berlin 2,070,695, Petersburg 1,678,000, Filadelfia 1,549,008 și Moscova cu 1,359,254 locuitori.

Cimiterul cânilor în Copenhaga. De vreo zece ani în capitala Daniei există un loc deosebit și plantat frumos, care servește ca loc de odihnă (cimitir) pentru câinii credincioși. Dela întemeierea cimiterului au fost îngropați aci 1200 de câni și astfel pietrele și inscripțiile așezate deasupra mormintelor de către urmași prezintă o variație foarte bogată. Pe o inscripție se află următoarele:

— Aici odihnește neuitatul și iubitul nostru Babi. A trăit 15 ani.

Pe o altă columnă impozantă de marmoră, lângă care totdeauna se găsesc trandafiri proaspeți, este scris:

FOIȚA ZIARULUI „ROMANUL“.

NICOLAE GOGOL

Suflete moarte

(ROMAN)

Trad. de Senior

(43)

— Urmare —

El răspândia șvonurile false cele mai apocrif. Stricase o casă, încercase o afacere de negoț considerabilă, și nu ți-se scotea drept un dușman ba dinpotrivă, dacă prilejul ți-l scotea din nou în cale, el se arată prietenos peste măsură, și zicea: „Ei, tu trebuie să fii o canalie fudulă de nu mai dai pela mine“.

Nozdref era divers și multiplu în persoana sa; era întreg la toți și la toate. În aceeași clipă ți propunea să mergeți unde poftesti, să ia parte la o întreprindere, să schimbe cu tine orice ar fi de al tău cu orice ar fi de al lui: pușcă, câne, cal, brișcă, ceasornic ori pipă, totul era pentru el obiect de schimb; nu doară că avea nici cel mai mic gând ca să câștige din asta, ci era pur și simplu efectul unei manii de fugă, al unei inobilități extreme de caracter.

Dacă, la bălcu, i-se întâmpla să dea peste vre-unul simplu și să-l lase lefter, el alerga numai decât să cumpere tot ceea ce înaintea victoriei sale,

și bătuse la ochi în prăvălii și în jurul prăvăliilor: hamuri, o năframă de gât pentru bonă, un mânz, o cutie cu struguri uscați, un lavoar de argint, o bucată de olandă, un sac de țărâte, o pereche de pistoale cu cinci focuri, un butoiș de țări, tablouri, o ascuțitoare pentru cuțite, oale, cisme de vânătoare, faianță... și asta, cu toți banii câștigați.

Dar se întâmpla rar, ca acest bagaj să ajungă la destinație, adesea, din aceeași seară, totul era lăsat altui jucător mai norocos, ori mai șiret: uneori cu adausul și pipei mai mult ori mai puțin încercată a celui ce perde, și ciasonnicu lui împodobit cu lanțul său de aur, de alte dați, cu câteși patru pariți cu vizitii și trăsura cu tot: așa că după această batjocură a soartei nobilul era nevoit să alerge, numai în surtucaș ori în arkaluk, în căutarea vre-unui prieten, care să primească a-l lua în trăsura: așa era Nozdref,

E foarte cu puțință să se găsească persoane cari să spună, că asta-i o figură destul de obișnuită și că, dacă au fost Nozdref, apoi nu mai sunt astăzi. Hei! cei cari vor grai așa sunt poate patrioți foarte onorabili, dar eu datorez adevărului să declar, că nimic nu e mai răspândit ca Nozdreful al cărui caracter l-am schițat: da, Nozdref e pretutindeni printre noi; numai coperta, caftanul, pe lumea aceasta oameni cari plini de exigență; ar ca să recunoască pe Nozdreful picturii mele, ar trebui să-l vadă în arkaluk, cu figura împodobită

— Neuitatului și credinciosului nostru Cesar. Piatra monumentală de lângă această columnă poartă o inscripție mai simțitoare!

— Iți mulțumim pentru cei 18 ani de credință ce ai avut față de noi.

Sunt curioase și următoarele șire:

— Aici odihnește singurul prieten credincios al lui Petersen; el și-a mistuit viața din cauza boalei stăpânului lui.

Pe un frumos obelisc din marmoră albă, se găsesc următoarele cuvinte:

— Te salutăm tovarăș brav și prieten cinstit. Băeții jalnici.

Pe cărările acestui cimitir curios adeseori se pot vedea vizitatori ai mormintelor, cari vizitează mormintele iubitorilor lor și depun cununii ori buchete de flori pe mormintele animalelor trecute la cele vecinice.

O catastrofă aviatică. Pilotul Frasci din Turin s'a înălțat ieri d. p. în biplanul său.

A zburat mai mult timp când deodată mașina a încetat de a mai funcționa și a căzut dela o înălțime de 50 metri. Nenorocitul pilot imediat a murit, iar mașina s'a ruinat complet.

O nenorocire s'a întâmplat și pe teritoriul de navigație din Winer Neustadt, unde ieri d. p. s'au ciocnit două aeroplane în timpul exercițiilor de zbor.

Ambii zburători au căzut cu aparatele lor, din fericire însă nici unul n'a fost rănit.

O poveste de călătorie. Într'un cupeu pe trenul ce mergea dela Hamburg la Lübeck un negustor din Hamburg se afla singur cu o văduvă tină și, care avea copilașul său micuț cu ea. Cunoștința s'a făcut îndată și amândoi s'au pomenit că nu sunt străini unul de altul.

Și călătorind ei amândoi până la orașul Stettin, care era încă departe din vorbă în vorbă s'au hotărât ca să întreprindă călătoria, fiindu-i copilașului prea greu toată noaptea să fie pe tren. S'au scoborit deci în Lübeck și au tras la un hotel înscriindu-se în cartea hotelului ca bărbat și nevastă cu copilașul lor. Dimineața însă negustorul a fost trezit de plânsul copilașului, „tânăra văduvă“ nu era ca în palmă.

Ba încă și puna negustorului cu 500 marce își perduse urma.

Necăjit, negustorul fuge la poliție și roagă intervenție ca să-i regăsească puna, căci simpatia sa față de „tânăra văduvă“ i-se cam răcise. Poliția însă n'a fost aplicată să-i sară în ajutor declarând că în afaceri familiare nu-se poate amesteca. De copilaș are să se îngrijască tatăl lui, căci dacă nu e el bărbatul adevărat al „tânărei văduve“ atunci fiind inscriere falsă la hotel va trebui să-l dețină pe el după ce a voit să ducă în eroare autoritățile polițienești prin afirmații false. Așa se alesese ne-

cu uriașe favorite semănată cu rariști, și drept cadru un bălcu... fără de cari în ochii lor Nozdref nu mai e Nozdref. Schimbați cadrul, ei nu mai văd tabloul.

În vremea aceasta cele trei trăsuri ajunseră în curtea lui Nozdref; nimic nu era în casă pregătit ca să primească nici pe stăpân nici pe musafiri. În mijlocul sălii de mâncare erau două mese pe cari se urcaseră doi văzătorii cari înălbeau din nou tavanul și peretii, întonând unul din acele cântece fără sfârșit, al cărui farmec ascuns îl cunoaște numai satul.

Nozdref scoase numai decât afară pe salatori cu mesele lor, și puse să spele podeala odăii, apoi se repezi în camera vecină ca să dea diferite porunci. Cei doi musafiri îl auziră comandând bucatarului un prânz în regulă; Cicikof începea să simtă puținică poftă de mâncare; dar după lista de bucate pe care o auzise din gura gazdei, îi fu ușor să înțeleagă că masa nu se va pune înainte de ora cinci.

Nozdref se întoarce, hotărât să arate oaspeților tot ce se găsea pe moșia sa; și, în sfârșit, în două ore el le arătă totul, în mod superficial fără îndoială, dar neapărat totul, iar exercițiul fu aspru. Ei merșeră mai întâi, firește, la grajd; acolo văzură două iepe, una cu părul sur, cealaltă roib-pătat cu galben; apoi un armăsar murg, de o înfățișare destul de necăjită, dar pe care Nozdref jură că l-a plătit cu zece mii de ruble.

— N'ai dat zece mii de franci pe dobitocul

gustorul cu o învățătură și un copilăș. Iar pungea cu 500 marce a rămas binișor la „tânăra văduvă”.

Umor englez: — „Dar de unde știi, că omul acela e însurat? Ți-a spus-o doar?”
— „Nu, dar când i-am spus, că sunt om însurat, mi-a aruncat o privire așa de compătimitoare.”

Un învățat ținând o conferință, zise între altele:

— „Cantitatea cărbunilor în pământ e mărginită și nime nu poate spune, când se vor găta.”

— „Dumnezeule!” — strigă o voce dintre ascultători — „și noi am prădat o majă de cărbuni, ca să încălzim sala aceasta.”

— „Tată,” — întrebă un copilăș pe tatăl său — „ce este aceea: complezanța?”

— „Complezanța, fiul meu, este arta de a nu te trada ce cugeți despre alți oameni.”

x Grăbiți și cumpărați dela Korányi în piața Libertății, ghete, plării și alți articoli de modă pe lângă prețuri enorm de ieftine, cari se vor vinde numai seurt timp.

Aviz! Fiecare român de bine, care ar fi lip, de mașini agricole, motoare cu benzin, ferării arme, etc., să cerceteze firma românească *Frații Burza din Arad*, (Borosbényi-tér). Sprijiniți pe Români!

Numai semănța Mauthner cumpără cei ce judecă bine, economii cari își înțeleg interesul și grădinarii cu oarecare experiență chiar și atunci când altele ar fi mai ieftine, căci din practică se știe că aceasta nu ar putea să fie decât în detrimentul semințelor și spre paguba cumpărătorilor.

x La firma *Kerpel Izsó* din Arad, să imprumută cărți de cetit, (să dau și în provincie) pentru 60 de volume să plătește pe lună 1 cor. 40. Pentru 180 de note de pian plătește pe lună 2 cor. 40.

Bibliografie

—x—

Povestiri pentru copii și tinerime. Săptămâna aceasta a apărut în tipografia „Gazeta Trans.” o broșură de 2 coale, conținând 3 povestiri pentru copii și adulți, prelucrate după izvoare streine, de învățătorii dela școlăle primare din loc, dnii *Radu Prișcu* și *Didi Mușlea*. Broșura aceasta, care par mi-se e începutul unei

serii întregi de povestiri, deoarece am văzut pe ea, într'un cerc numărul I. — Conține trei povestiri drăguțe, scrise într'un stil curat românesc și cât se poate de ușor, potrivit priceperii copilașilor noștri. Are cinci ilustrații frumoase și se vinde pentru bagatelul preț de 12 bani. Broșura aceasta se deosebește mult de altele în felul ei, prin faptul că îi dă copilului posibilitatea de a pătrunde cu mult mai ușor înțelesul povestirilor, cu ajutorul ilustrațiilor, ceace până acum nu s'a făcut la noi: ca povești bune instructive, și cu preț atât de ieftin, să fie provăzute și cu ilustrații. Scopul autorilor nu e — cum vor crede mulți — să facă concurență altor serii de felul acesta, ci de a da în mâinile copiilor și a tinerimii o lectură instructivă și sănătoasă, apoi mai cu seamă de a schimba obiceiul vechi, ce domnește mai ales la școlăle noastre primare de aici, dar și la alte școlăle, de a nu da elevilor la finea anului cărți, pe cari le cunosc deja din școlă ei povestiri nouă și instructive, în urma cărora să se înțeleagă și cu cunoștințe frumoase.

Această broșură, cât și cele ce-i vor urma — poate fi folosită cu mult succes și ca lectură pentru înmulțirea cunoștințelor din istoria naturală — în clasele III—IV, V și VI, dându-se elevilor posibilitatea de a cunoaște mai deaproape diferite animale, ca d. e. cocostăreul, iepurele, ari-ciu, ursul, lupul, împărătușul etc.

Se pot comanda la autor, în Brașov.

Nr. 2 va conține 4 povestiri: Credințele deșarte, Soarta unui copil, 2 povești frumoase din domeniul istoriei naturale.

Cătră „Papeștii” Partidului Liberal de S. Mehedinti, deputat al colegiului țărănesc din Putna. București 1912. „Minerva”. Preț 20 bani.

— Scurtă privire asupra „Chestiunii conservării și Restaurării Monumentelor Istorice în România de Alex. Lăpădatu, secretarul comisunii monumentelor istorice. București, 1911. Institut de arte grafice Carol Göbl, strada doamnei 16.

A apărut „Foaia Școlastică” revistă pedagogică în Blaj. Anul XIV. Nr. 5 cu următorul sumar: I. L. Caragiale. Toma Cociș: Pedagogia experimentală. Octavian Pop: Cum se poate asigura în viitor școlă confesională. Dr. Onisifor Ghibu: Chestiuni școlare. Emil Drăgan! Cum să punem bază orfelinatuului? A. B.: Două cărți. Simion Oros: Ț. Gavril Trifu. I. L. Caragiale: Urgent. (Literatură). Informațiuni. Abonament în patrie 6 cor. în străinătate 10 cor.

A apărut în editura librăriei C. Sfetea: din Biblioteca societății „Steaua”:

Nr. 2 „Foloasele învățaturii” de P. Dulfu	—20
Nr. 21 „Cântece voinicești și ostășești” de C. Rădulescu Codin St. Tuțescu și S. Kirileanu	—20
Nr. 24 „Din legendele neamului de Hohenzollern” de St. Iosif	—20
Nr. 25 „Flori și povești” de Ion Dragoslav	—20
Nr. 26 „Din Bucovina de altă dată” de Ion Grămadă	—20
Nr. 27 „Românii de peste Carpați” de I. Slavici	—20
Nr. 28 „Colinde și Cântece de stea” de Cristu Negoescu	—20
Din Biblioteca pentru popor a Casei școlălor:	
1. Povestiri din Halima cartea I.	—50
2. „ ” ” ” ” II.	—45
3. Povestiri de petrecere și de folos de M. Sadoveanu	—40
Se află de vânzare la principalele librării din capitală și provincie.	
Metodica gramaticii, aritmeticii și geometriei, lucrare pentru normaliști, învățători și institutori	6.—
Rosetti D. R., Razna, note din călătorie, cu o scrisoare de N. Iorga	3.—
Sadoveanu M., Un instigator	125
Culea D. Sp. Invățământul despre natură în școlă primară	350
Curs de pedagogie teoretică și practică de Gabr. Compayre	2.—
Collodi C. Pășniile lui Tândărică (Povestea unei păpuși de lemn) trad. de A. Buzescu	150
Metodica Istoriei și Geografiei de Gh. N. Costescu	7.—
Metodica limbii românești de Lupu—Antonescu—Nicolescu și Ciocărlie	5.—
Curs elementar de Psihologie de Lupu C. I.	4.—
Păcurariu I.: Elemente de estetică	120
Sărbătorirea profesorului N. Iorga cu ocazia împlinirii a 40 ani de viață.	—40
Câteva articole din ziare și reviste	—40
Pavelescu C.: Poezii	3.—
Metodica Matematicii de Gh. V. Costescu	5.—
Metodica limbii române de Gh. V. Costescu	5.—
Pedagogia lucrată pe bazele psihologiei și etice ale realismului Herbartian de Popescu I.	4.—
Carlyle Th. Munca, Sinceritate, Tăcere, pagini alese	—30
I. Stanea: Școlă română și învățătorul român din Ungaria în lumină adevărată	1.—
Prințesa Elena de Racovitz, Furiile amorului	120

Redactor responsabil: Atanasie Hălmăglan.

aceasta, haide-de! o mie, poate că da, — zise cumnatul.

— Dumnezeu mi-este martor că l-am plătit cu zece mii.

— Ia pe Dumnezeu ca mărturie cât îți place eu nu cred.

— Să ne prindem! Să ne prindem!

— Nu vreau să mă prind.

Nozdref arată locuri goale unde au fost odinioară dobitoace admirabile. Ei deteră, fără surprindere, în același loc peste un țap bătrân. Țapul lui Nozdref răspândia un miros puternic. El trăia în cea mai bună înțelegere cu cei mai mari decât el; și, trecând, încoace și încolo, pe sub pânțele, fie al armăsarului, fie al iepurilor, se simția cu totul acasă.

În urmă Nozdref își duse musafirii să vadă un puic de lup, pe care îl ținea legat cu lanțul: „Iată un lup, — zise el; uitați-vă la ochii ăștia. Îl hrănesc cu carne dela măcelărie crudă și sângărândă, firește... Oh! eu vreau ca ăsta să fie o fiară, un prădalnic, un adevărat lup; dacă îl văd că face pe cănele bun, îi fărâșm capul pe loc”.

Ei merseră de aici ca să cerceteze eleșteul în care, după spusa lui Nozdref, se pescuiau niște pești așa de mari, încât erau prea puțin doi oameni ca să ducă unul, pe o targă, până la banca cea mare, care e sub fereastra bucătăriei; lucru de

care, de altfel, cumnatul se indoi mult, și nu se știi să i-o spună.

„A! da Cicikof, — zise Nozdref — am să-ți arăt niște câni admirabili; câinii mei nu-și găsesc pereche în district”.

Și el conduse pe musafiri la o drăguță construcție mică înconjurată cu o curte mare închisă de toate părțile prin uluci s-ravene.

Abia intrați în țarc, ei văzură mișunând, lătrând, urlând, căscând, gudurându-se și săriind în sus un întreg popor de câini de toate culorile, cu tot felul de labe, boturi, urechi, purtând numele cele mai bizare: *Streleai, Obrugai, Porkai, Severga, Kasatka, Dopekai, Pripekai, Nagrada, Porpar* și multe altele.

Nozdref era aici în sânul familiei lui. Toți credincioșii supuși ai acestei mici împărății, purtând coada, care orizontal, care vertical, care răsucită, alergară în o vâlmășală, ce spre a pofti bună venire trio-ului de boieri. Cel mai viu entuziasm fu în deosebi pentru stăpân, care avu pentru o clipă pe brațe, pe umeri, pe spate și pe piept, o adevărată pelerină de vre-o douăzeci ori douăzeci și patru sdravene labe amice. Obrugai crezu că trebuie să arate aceeași dragoste față de Cicikof, și ridicat în fața lui pe cele două labe de dindărăt, îi linse buzele, nările și gingiile cu limba lui vâjjoasă, cu toată afecțiunea posibilă și nu fu puțin mirat când văzu obiectul onorurilor sale scuiându-i în ochi cu o ingratitude completă.

Ei trecură în revizie pe câinii cei mai aleși. Erau în adevăr câni foarte buni. Cei trei boieri

merseră apoi să facă o vizită unei cățele de Cimea ajunsă oarbă de bătrânețe, dar care, doi ani mai nainte, era un minunat dobitoc. Ea era în sfârșit oarbă și în primejdie de moarte.

De aici ei merseră să examineze moara, o drăguță de moară care nu mercea din pricina secetei. „Să mergem acuma să vedem potcovăria” — zise Nozdref; și ei merseră să viziteze o potcovărie destul de bine aranjată, numai cât într'un stil prea mare pentru un asemenea domeniu, și destul de departe de drum.

— Uite aici un câmp — zise Nozdref, luând-o spre stânga dela potcovărie, — un câmp unde vin atâția iepuri, că sunt ore când nu mai vezi un petec de pământ; așa că plimbându-mă p' aici fără să mă gândesc la nimic eu care vă vorbesc am și înhățat unul de labele de dinapoi.

— Ei așa! niciodată, dar niciodată n'ai să prinzi un iepure cu mâna, observă marele blond.

— Ba să prea poate, fiindcă îți spun că am prins unul. Acuma am să-ți arăt hotarele mele reună Nozdref, adresându-se către Cicikof; asta-i linia unde se sfârșește proprietatea mea.

(Va urma.)

O casă

Se vinde din m. strada Varjas și mobilă pentru poate și închir din 3, eventual lipsă.

Caut

un candid

pentru cancelar staverită după

Căr

se capă fabrica de gării

KIR Flori

Aviz

românească asup Lușoș

M A/R

To sec tot me fir

O casă de vânzare!

Se vinde din mână liberă în Arad **casa din strada Varjassy nr. 32**. Tot acolo se vinde și **mobila pentru trei odăi**, precum se poate și **inchiria** o locuință constatatoare din 3, eventual 6 odăi, cu toate cele de lipsă.

Caut

un candidat de avocat

pentru cancelaria mea avocațială, cu plată staverită după înțelegere reciprocă.

Dr. Aurel Grozda, adv.
Körösbökény (Buteni).
(com. Arad).

Căramidă

se capătă la jos subscrisul, în fabrica de cărămidă din apropierea gării

KIRLE ANTAL
Florián-utca 6/b szám.

Aviz Atragem atențiunea On. public românească asupra hotelului „Concordia” din Lugos

Concurs.

„CAMPINA” inst. de credit și economii societate pe acții în Mociu (Moes, Kolozs m.) publică concurs pentru un

post de practicant

cu salariu anual de cor. 1000— plătit în rate lunare anticipative. Reflectanții să-și trimită petițiunile până la 28 Martie st. n.

Alesul — dacă va corespunde — după anul de praxă va fi denumit funcționar cu drept de penziune și tantiemă statutară. Postul e de ocupat îndată după alegere.

Direcțiunea.

Parfumurile cele mai moderne și totfelul de cosmetice se găsesc la :

— **drogeria** —

bine asortată „Angyal”

Török Andor és T-sa
Arad, Andrassy-tér 20.

FISCHER TESTVÉREK

fabrică de rolete, îngrădituri, site, : : rolete de oțel și matrațe : :
ARAD, József főherceg-ut nrul 18.
Fabrica: Kossuth-utca 45.

Recomandă în atenția on. public totfelul de lucruri de brânse, cari se află în magazinul firmei, cu prețuri ieftine.

Ingrădituri dela 30 fil. în sus metru □
Catalog la dorință gratuit.

Telefon 557.

GYAPJAS LAJOS

măestru zidar diplomat

ARAD, str. Illés nr. 38.
(Casa proprie).

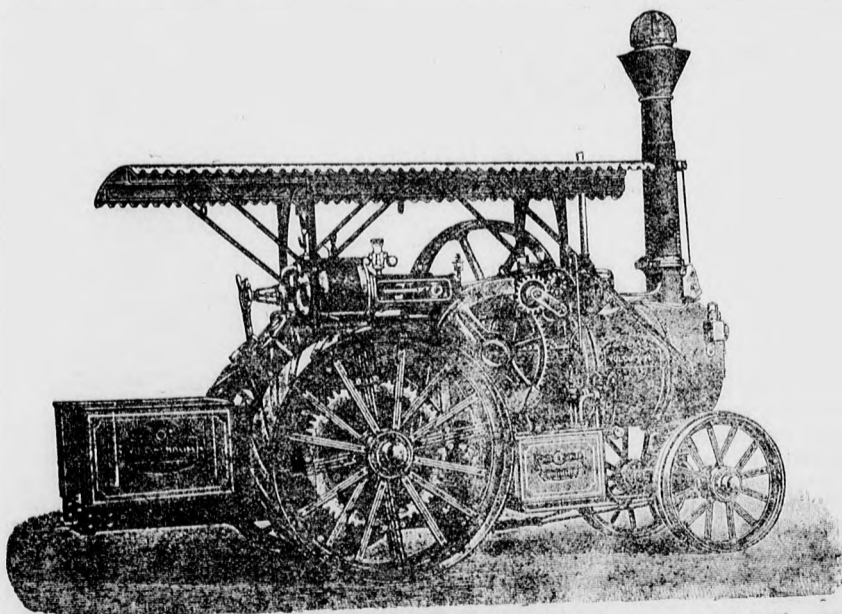
Primește ori-ce lucrări

: în brânșa aceasta. :

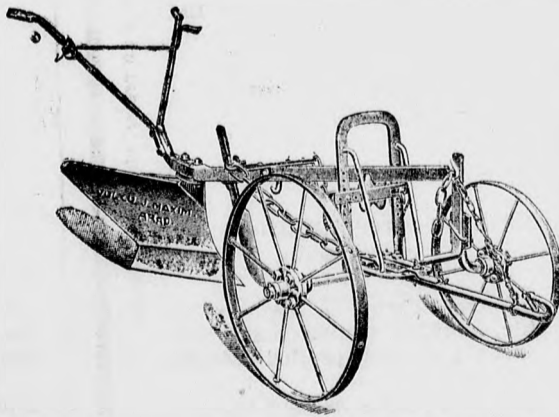
Face și execută planuri de zidiri pe lângă prețurile cele mai moderate.

MAXIM I. VULCU fabricant de mașini :

ARAD, Strada Fábrián László n-rul 5—6. Telefon nr. 608.

Schimbarea locomobilelor de treerat, să umble singure, o efectuează în prețuri moderate, după sistemele cele mai practice și cunoscute cu lanț, cu roate și cu transmission.

Totfelul de mașini pentru agricultori, precum: pluguri, grape, mașini de semănat, de tăiat nutreț, de secerat, batoase complete de treerat cu aburi; Motor de oleiu brut sau cu benzină. Mai departe instalez totfelul de mori cu abur, motoare sau mori de apă, joagăre sau ferestreu, țiglarie și alte stabilimente mecanice-tehnice după cele mai noi și mai moderne și bine recunoscute sisteme. A se adresa la firma **MAXIM I. VULCU** Arad, strada Fábrián László, (lângă gara mare).

Se caută o mașină de 10 ori de 12 puteri de cai spre cumpărare.

Licitație
concesionată
de autorități

Hoffmann
Sándor

ARAD, (Palatul teatrului).

Telefon nr. 10.

Vinde
în cantități mari și
pe prețuri foarte re-
duse articole de :

calitate bună

Cu bani gata va avea
rara ocaziune a-și
procura orice pe pre-
țuri ce se vor stabili
prin învoială obiec-
tele ce ar dori.

Săptămâna aceasta dan-
dele și cordele ce au mai
rămas.

Vânzarea nu va ținea decât
scurt timp.

23 metri pânză 6—6.50, 7—7.50.

Calitate corespunzătoare ori
cărui scop.

Șifonuri Schroll de toate calită-
țile, albituri pentru masă, mă-
saie și șervete cu prețuri scăzute.

Pardesiu pentru dame 7.50—9.50
fl. Se găsesc de toate culorile.

Pelerine pentru fete începând
dela 2.50 fl.

Rog priviti galantarele mele.

Jupoane de postav pentru femei 2.50 fl. Preț de reclame mai fine 3.50—4.75.

Ciorapi negri și sari pentru copii pe prețuri nimitor de scăzute.

11073/24 Ian. 1912.

ARSENALUL ARMATEI.

PUBLICAȚIUNE.

Deoarece la licitația din ziua de 17 Ianuarie 1912 nu s'au obținut prețuri avantajoase, se aduce la cunoștința amatorilor că în ziua de 16 Februarie 1912 la orele 9 dimineața se va ține o nouă licitație în localul acestui stabiliment pentru aprovizionarea cu următoarele serii de materiale:

SERIA I-a.

57800 kgr.	bare de oțel pentru corpuri de șrapnele de 154 mm.
126410 "	Idem, idem de 88 m/m.
84200 "	pentru corpuri de obuze de 85 m/m.
4800 "	" " diafragme de șrapnele de 66 m/m.
5000 "	" " capace " " " 60 "
20310 "	" " " " " 55 "
8470 "	" " diafragme " " " 45 "
11530 "	" " capace de obuze " " " 44 "
2250 "	" " " degetar " " " 28 "
1500 "	" " cutia aprinzătorului de 25, 5 m/m.
4270 "	" " port-percutor de 23, 5 m/m.
200 "	" " șuruburi de 3, 5 m/m.
400 "	" " capacul cutiei aprinzătorului de 18, 5 m/m.
55 "	Sărmă de oțel de 2 m/m.
50 "	Bande de oțel albit pentru ace de 2×1 m/m.

SERIA II-a.

2950 kgr.	drugi de alamă presabilă numită „Delta” de 41 m/m.
6670 "	Idem de 36 m/m.
16560 "	" " 33 "
3700 "	" " 32.5 "
1580 "	" " 32 "
3610 "	" " 30 "
18350 "	" " 29 "
900 "	" " 20.5 "
475 "	" " 16 "
2950 "	" " 15.5 "
175 "	" " 13 "
610 "	" " 12 "

SERIA III-a.

36 kgr.	sărmă de alamă obișnuită de 7, 1 m/m.
160 "	Idem de 4.5 m/m.
90 "	de 3 m/m.
80 "	de 2.5 m/m.
100 "	pentru arc spiral de 1 m/m.
305 "	obișnuită de 7.5 m/m.

SERIA IV-a.

196 kgr.	tablă de alamă de 4 m/m. grosime.
196 "	Idem de 3.2 m/m. grosime.
45 "	" " 0.5 " " "
12 "	" " 5.1 " " "
30 "	bande de alamă pentru arcuri de siguranță de 62×0, 55.
25 "	idem de 45×0.52 m/m.
135 "	de 30×0.6 m/m.
135 "	de 27×0.6 " "
240 "	obișnuită de 40×0, 5 m/m.
30 "	" " 13×0, 5 " "
15 "	" " 11×4, 5 " "
45 "	pentru arc de siguranță de 22×0, 6 m/m.
20 "	sărmă de pakfong de 6 m/m.

SERIA V-a.

5580 kgr.	țevă de alamă presabilă numită Delta de 62×48 m/m.
600 "	idem din alamă obișnuită de 14, 5×10, 8 m/m.
1515 "	de 11×9 m/m.

SERIA VI-a.

4030 kgr.	țevă de aramă fără sudură de 82×74, 5 m/m.
1450 "	brăuri de aramă de 12×7 m/m și raza de 14 m/m.

Doritorii de a lua parte la această licitație, pot vedea condițiunile caetului de sarcine și cere orice informațiuni la Arsenalul de Construcții în fiecare zi de lucru între orele 9—11 dim. Licitația se va ține în conformitate cu art. 72—83 din legea comptabilității publice, cu oferte închise și sigilate, având pe plic mențiunea: „Ofertă pentru Seria...” și însoțite de o garanță provizorie de 10% din valoarea ofertei în recipisa Casei de Depuneri și Consemnațiuni fără de care oferta se va considera ca nulă și neavenită.

Se vor considera ca nule și neavenite ofertele ce ar fi trimise prin postă sau care vor fi depuse de persoane ce nu vor poseda procură în regulă conform caetului de sarcine, din partea fabricelor sau a caselor ce reprezintă, precum și ofertele ce ar conține alte condițiuni decât cele prevăzute în caetul de sarcine.

Supra-oferte nu se primesc, conform art. 78 din legea comptabilității publice și art. 11 din caetul de sarcine.

Ofertele având prețul unitar și total pentru fiecare fel de material în parte, se vor so-coti franco de orice spese la magazia de recepție a Arsenalului, fără vamă.

Ofertele vor fi făcute pentru fiecare serie a parte și vor cuprinde toate materialele prevăzute în seria ofertată.

Garantiile și sumele de bani ce concurenții au de primit dela Direcția Arsenalului pentru alte furnituri, nu pot fi afectate drept garanție la această licitație.

Directorul Arsenalului Lt.-colonel: **SCILIA.**

BI
IGNĂ
ARAD,

Atr
și recom
asortat
patrie ș
din prov
conștiin
rioare m

Toat
sunt rugat
românească
curenții str
care a înt

Extras c

Nr.

1
10
12
14
15
16
21
24
26
28
106

*) Unii
Jamaica, Por
nimănu.

Pac
rambursă,
Stafide et

BINETH
IGNÁCZ
ARAD, Szabadság-tér nr. 15.

Atrag atențiunea on. public și recomand magazinul meu bogat asortat cu tot felul de pielării din patrie și străinătate. Comandele din provincă se execută prompt și conștiințios. Pregătesc părți superioare moderne pentru ghete.

Telefon nr. 828.

Cine voiește
rachie curată

să se adreseze direct la firma cea mai mare românească

Creciu & Voda
din Lugos,

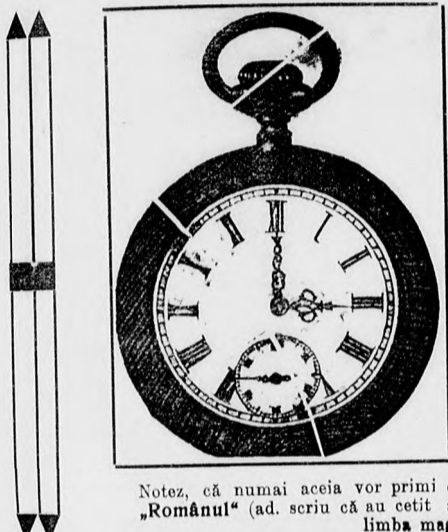
care dispune de căzănării mari proprii în Bănat și Ardeal.

PRIMA FABRICĂ de MOBILĂ în VÂRȘET
LEONH. SCHULZ
PROPRIETAR:
Văduva HUGO APFELBAUM

GEL MAI MARE DEPOSIT DE MOBILĂ ÎN UNGARIA DE SUD.

CALITATE PRIMĂ! — PRODUCERI PROPRII
PREȚURI MODERATE.

VÂRȘET STR. KUDRITZER
No. 11 și 16.
(TÂRGUL LEMNELOR). — ÎNTEMEIATĂ LA 1865.

Cele mai bune **oroloage**
Cele mai solide și **juvaericele**
cele mai moderne
atât pe **bani gata, cât și în rate** pe lângă **chezășle de 10 ani** cu prețuri ieftine, livrează cea mai bună prăvălie în această privință în întreaga Ungaria

Brauswetter János

orologier în Szeged.

Catalog cu 2000 chipuri, se trimite gratuit.

Notez, că numai aceia vor primi catalogul gratuit, cari îl cer cu provocare la ziarul „Românul” (ad. scriu că au cetit anunțul în „Românul”). Corespondențele se fac în limba maghiară, germană și franceză.

Mobile

pentru dormitoare, sufragerii, locuințe garçon, saloane, otele, cafenele, restaurante și palate; mobile de aramă și fier, covoare, perdele, oandelabre, plane și mașini de cusut :- să trimit ori unde. :-

La aranjare deplină trimit voiajeur pe spesele mele.

Johann Wersching
deposit de mobilă în
= VERSECZ. =

Atențiune!

Toate familiile românești cari au lipsă de cafea bună, sunt rugate a comanda din Fiume numai dela firma românească **F. A. Degan**, care poartă mare luptă cu concurenții străini și se cuvine să-l încurajăm fiind singurul român care a înțeles acolo lipsa unei firme românești.

Extras din prețurentul firmei **F. A. Degan** din **Fiume** (postafiók nr. 163.)

Nr.		1 Kgr. 5 Kgr.	
		Cor. fil	Cor. fil
	Cafea crudă (neprăjită) . . .	3.—	15.—
1	Santos fină și aleasă *) . . .	3:40	16:50
10	Cuba fină	3:50	17.—
12	„ mai fină	3:60	18.—
14	„ cea mai fină	3:50	17.—
15	„ mărgelă	3:80	19.—
16	„ specialitate	3:50	17:50
21	Iava aurie I-a	3:60	18.—
24	Ceylon fină	4.—	20.—
26	„ mărgelă plantație	3:80	19.—
28	Mocca arabă (adevărată)	3:80	19.—
106	„Victoria” (din 3 soiuri)	3:80	19.—

*) Unii comercianți vând cafea Santos colorată „lavé” sub numirea de Cuba, Jamaica, Portorico, etc. ca să apară ieftină. — Degan însă nu profită de nepriecerea nimănui.

Pachetele se expediază cu posta de 5 kgr., franco și cu rambursă, în cari se poate alătura și „Deganin”, Tea, Mandule, Stafide etc.

Cereți prețurent românesc gratis!

La tipografia „CONCORDIA” din Arad, strada Zrinyi nr. 1/a se află de vânzare frumosul roman, scris de marele filo-român BJÖRNSTJERNE BJÖRNSSON

„MARY”

Traducere liberă de HOREA PETRA-PETRESCU.

Prețul unui exemplar 1 cor. + 10 fileri porto. La comanda de 10 exemplare se expediază franco. :: Pentru România și străinătate 1:20 Lei + 20 bani porto.

Dacă suferi în dureri de stomac,

dacă ești lipsit de apetit, dacă ți-e rea mistuirea sau dacă ai dureri cari provin din aseasta, cum sunt dureri de dinți, sgârciuri, arsuri, apăsare în stomac, iritație de vomare, greață, răgăieli, etc. folosește:

Purgativul de fiere (epehajtó) de Rozsnyai,

care e cel mai bun mijloc pentru vindecare în vreme scurtă, chiar și în cele mai neglijate cazuri de boală.

O sticlă costă 40 fleri; o duzină 4 coroane
80 fleri.

Se capătă la singurul preparator

Farmacia
ROZSNYAY M.
A R A D.

**Credit pe ipotecă, pe
cambii și pentru ofi-
: cianți mijlocește :**

**HERZOG
SÁNDOR**

ARAD, str. Weitzer János nr. 15.

Nr. telefonului 376.

Fondat în anul 1885.

Fondat în anul 1885.

„TIMIȘANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACTII ÎN TIMIȘOARA.

Centrala: Timișoara-centru (Belváros) Piața Balázs-tér Nrul 1 (Palatul Meesonyi).

Filialele: Buziaș, — Recaș, — Ciacova, — Deta. — Vinga. ::

Capital propriu 2,600.000 cor. Depuneri 5,500.000 cor.

Telefon: Centrala, Direcțiunea: Nrul 510. :: Contabilitatea: Nrul 1149. Filiala Buziaș Nrul 10.

„ Filiala Recaș Nrul 14. Filiala Ciacova Nrul 16. Filiala Deta Nrul 26. Filiala Vinga Nrul 16.

Depuneri spre fructificare, despre cari eliberează libel. Administrează depuneri cu casete de economizare.

Plătește deponenților după mărimea sumei depuse 4 și jumătate și 5 procente interese, fără nici o detragere.

După toate depunerile contribuția (darea) de interese o plătește institutul separat.

Depuneri până la 10.000 cor., după starea casoi se plătesc și fără abziore.

Escomptează cambii și acordă credite cambiale cu acoperire ipotecară.

Dă avansuri pe efecte publice (Lombard).

Acordă împrumuturi ipotecare pe case de închiriat și pe proprietăți de pământ.

723

Institut de asigurare ardelean

„TRANSSYLVANIA” SIBIU, str. Cisnădiei 5.

Edificiile proprii.

Asigurări împotriva focului,
pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile, etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai favorabile condiții.

Asigurări asupra vieții
(pentru învățatori și preoți români gr.-or. și gr.-cat. dela așezămintele confesionale cu avantagii deosebite), pe cazul morții și cu termen fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului, asigurări de penziune și de participare la câștig, asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, asigurări pe spese de înmormântare.

Asigurări de accidente corporale,
contra infracției (furt prin spargere), și alte nenorociri întâmplătoare.

Asigurări contra grindinei (de piatră). Asigurări de pagubă la apaducte.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1910.	K. 5,003.540.78
Capitale asigurate pe viață achitate	4,834.801.12
Starea asigurărilor cu sfârșitul anului 1910 (foc)	119,830.992.—
Fonduri de întemeiere și de rezervă (viață)	11,020.266.—
	2,204.317.—

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit și se dau gratuit orice informații în birourile direcțiunii, str. Cisnădiei nr. 5, la agentura principală în Arad, Brașov și Cluj precum și la toate agenturile locale.

Persoane versate în acuziții, cari au legături bune, se primesc în serviciul institutului cu condiții favorabile.

Nr. telefonului 604.

Nr. telefonului 604.

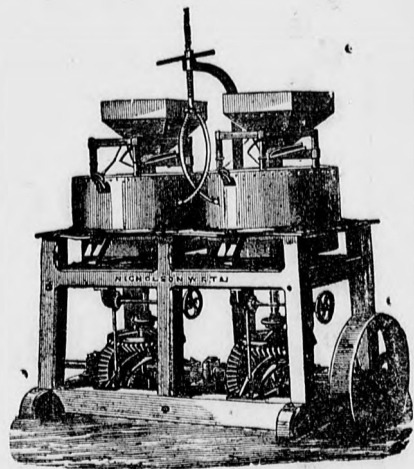
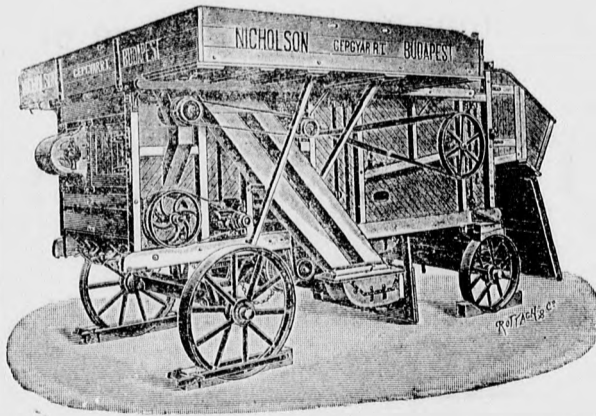
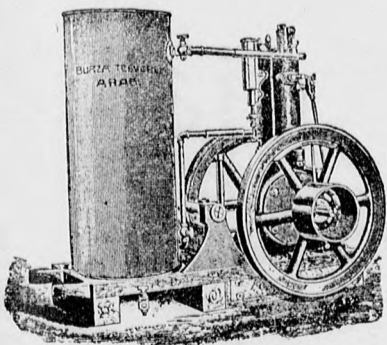
FRĂȚII BURZA

Cea mai mare firmă românească din Ungaria.

Arad, Boros Béni-tér Nr. 1.

(Casa proprie).

Recomandă magazinul lor bogat asortat de **ferării, arme** și tot felul de **mașini agricole** arangem **mori cu motoare, mașini de trierat** cu aburi, mașini de trierat cu motor, și tot felul de **motoare** cu benzină cu oleiu brut și cu sugătoare cu gaz prețurile cele mai moderate și pe lângă plătire în rate.

Cu garnituri pentru trierat și cu prospecte pentru mori servim bucuroși, eventual pentru primirea lucrurilor acestora și facerea contractului mergem la fața locului pe spesele noastre. Mare asortiment de osii Steier și originale Winter.

„Catalog trimitem gratuit“.

Nouă tipografie românească în Arad, strada Zrinyi Nr. 1a.

Tipografia „Concordia”

atelier tipografic al ziarului „ROMÂNUL” și al
foii populare a partidului, „POPORUL ROMÂN”

Anunță cu adânc respect onoratului public românesc în-
trarea sa în activitate, în serviciul cultural al neamului,
stând la dispoziția comitetului nostru național. :: ::

Provăzută cu aranjament tehnic modern, care
fi dă putința să execute lucrări alese și
o o artistice în ale tipografiei, o o

Tipografia „Concordia”

are afară de mașina mare, cu care se tipăresc
organele publicistice ale partidului nostru națio-
nal, încă două mașini, noi, apte pentru executarea
celor mai fine lucrări grafice :: :: :: ::

Tipărituri de bancă, tot soiul de tipărituri pentru birouri
avocațiale, invitări, anunțuri și orice fel de tipăritură se
execută solid, frumos și se compută cu prețuri moderate la

Tipografia „Concordia”

Roagă onoratul public românesc pentru binevoitorul sprijin.

Telefon pentru oraș și interurban Nr. 750.

Intr-o v
vinismului c
gătele lui, i
se domoleau
zistența în
școala spre
vieții noast

Acum
tatul vicle
greco-catolic
conștiință d
mașul se m
Strigătul lu
perfidă și c
rul unde D
rilor prezid
unitare!

Ziarele
pei noastre
de toate m
și chestia
Oradea, a
și perciun
instinctul
mentară.

„Buda
atinseese re
lența de li
lăsat mult
lunile din

Ca să
a se impie
nesc din
române gr
vorba de i

Era u
gea; străzile
sele caselor,
acoperit, îng
șor — mar
dealungul z
dată dispăr
deau o lum
zilor, orișic
rât, la drea
în toate pă
și căderea

Era u
sește din în
să se întoa
pași repezi
ochii în pă
la nas, cu
nei ridicat,
incovoiat ș
cat în jos,
înghețate ș
vără grăbit
scoate pală
împinge —